

Št. 128

**JANUAR
2017**

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

Številka prodajalca:

KRALJI ULICE

Odgovorna in izvršna urednica:

Mirjam Gostinčar

Tehnični urednik in oblikovanje:

Chris Hartke

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Luna Jurančič Šribar, Jean Nikolić

Sodelavci uredništva:

Tomaž Golob, Gregor B. Hann, Jurij Kunaver, Vanja Kurbus,

Barbara Jozelj, Žiga Novak, Monika Buhančič - Biba

Grafična zasnova:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Janne Karlsson, Janez Kompare, Laura Ličer, Damjan Majkić,

Leah Artist Mihalič, Severa, Tjaša Žurga Žabkar

Fotografiji na ovitku:

Nada Žgank

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.

Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR,
v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

E-pošta: info@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0510 0801 2105 010 odprt pri ABanki Vipava d. d.

SMS-KOMENTARNICA:

030 323 306

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajalci prodajajo časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beračim.
8. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosimo kupce, naj nam v uredništvo sporočijo morebitne kršitve zgornjih pravil! Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavajanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana – Ministrstvo za zdravje

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti – FIHO

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov

ne odražajo vselej mnenj uredništva.

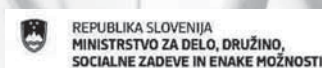

foto: Aleksander Petric

Uvodnik:

NASTANITEV - KAKO JO DOBITI IN KAKO JO ODRŽATI?

foto: arhiv KU

Letos teče deveto leto, odkar smo v društvu Kralji ulice začeli s programom nastanitvene podpore za brezdomne, kakor smo začeli sloveniti angleška izraza »resettlement« ali »housing support«. Prvi stanovalec se je v podprto stanovanje vselil julija 2008, konec leta 2009 pa je bilo na voljo že pet stanovanj s skupno 14 ležišči. Trenutno, v začetku leta 2016, ima društvo na razpolago 12 stanovanjskih enot, ki imajo skupaj 21 sob s 27 posteljami. Za večino stanovalcev bivanje v stanovanjih društva pomeni le prehodno obliko nastanitve, ki traja običajno med leto in pol do dveh let, za nekatere pa tudi dlje časa. Zatem naj bi se stanovalci preselili v kako obliko nastanitve, ki bi bila bolj samostojna ali pa z manjšo stopnjo podpore (včasih z najemom sobe ali stanovanja na odprtem trgu, velikokrat v bivalne enote in kasneje morda v neprofitna stanovanja; vendar pa je le-teh premalo in je dostop do njih preslab), včasih pa se zaradi starosti in potreb po zdravstveni oskrbi izkaže dom upokojencev kot najboljša rešitev. V stanovanjih, za katera je skrbelo društvo, je v teh skoraj devetih letih bivalo že 104 stanovalcev.

Naš model nastanitvene podpore se je v mnogočem zgledoval po tujih programih, ki potekajo pod geslom »Najprej stanovanje!«, vendar z upoštevanjem dodatka »Da, najprej stanovanje, a ne samo stanovanje!«. Ta dodatek govori o spoznanju, da ljudje včasih, eni redko, drugi občasno, tretji pogosto, potrebujemo podporo pri tem, da stanovanje tudi obdržimo. Sicer nam grozita »deložacija«, nasilna izselitev, in velikokrat spet preselitev na cesto. V zvezi s tem spoznanjem se je med društvom Kralji ulice in Javnim stanovanjskim skladom Mestne občine Ljubljana z letom 2012 začela nova oblika sodelovanja in skupne aktivnosti, imenovana »antideložacijski program«. Njegov namen je stanovalcem bivalnih enot ali neprofitnih stanovanj v lasti JSS MOL, ki se znajdejo v različnih vrstah kriznih situacij, ki bi lahko vodile v izgubo najemnega odnosa oz. nastanitve, pravočasno pomagati, da ogrožujoče situacije razrešijo in prebrodijo krizo ter tako odvrnejo nevarnost izgube stanovanja. Program se je začel kot dvoletni razvojni program in se nadaljeval kot redna dejavnost našega društva, katere pomembnost prepoznavata tako JSS MOL kot ministrstvo (MDDSZ) in jo oba zadnji dve leti tudi sofinancirata. Seveda pa antideložacijsko delovanje obsega tudi podporo pri preprečevanju izgube stanovanja ljudem, ki živijo v drugih oblikah nastanitve in ne samo v bivalnih enotah in neprofitnih stanovanjih, ter tudi preventivno delo s ciljem razvoja lokalne skupnosti.

Resolucija o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2013–2020 je dobro prepoznala potrebo po programih namestitvene podpore, saj predvideva razvoj kapacitet/postelj za nastanitveno podporo 150 brezdomnim ljudem v Sloveniji do leta 2020 (na pobudo koordinacijske skupine na področju brezdomstva, ki pa je sicer predlagala kapaciteto 1.500 mest za nastanitveno podporo). V novembra 2016 objavljenem razpisu ministrstva se omogoča prijava novih programov, in to tako programov »nastanitvene stanovanjske podpore« kot programov »podpore osebam v postopku deložacije« (ki domnevno obsegajo tudi postopke preprečevanja deložacij). Do leta 2020, kot mejnika doseganja zastavljenih ciljev resolucije, so le še tri leta. Se bodo našli novi ponudniki takih programov, v zadostni meri in tudi izven Ljubljane?

Bojan Dekleva

Kazalo:

- 2 **UVODNIK**
- 3 **TO SEM JAZ**
- 5 **USODNA NOČ, KO SEM SPOZNAL BARVO
SVOJE DUŠE, 3.DEL**
- 6 **SLIŠANJE GLASOV**
- 7 **LIKOVNA STRAN**
- 8 **KRIŽARJEVA KOLUMNA**
- 9 **TATU ZGODBA**
- 10 **INVENTURA**
- 11 **KO SMO PELI NA POGREBU**
- 12 **NEKAJ CESTNIH**
- 12 **ANEKDOTE IZ PRODAJE**
- 14 **DOGODKI**
- 16 **NEVID(E)NA LUBLANA IN ŽULJI V ČEVLJIH**
- 17 **SOL IN KOPER**
- 18 **pOdpiram - MILENA MIKLAVČIČ**
- 20 **GOSTUJOČI KOLUMNIST**
- 21 **KRALJICA IN KRALJICA**
- 22 **KRALJEVI RECENZOR**
- 25 **IZZA REŠETK**
- 25 **LUDSKA KUHNA**
- 26 **SMS-KOMENTARNICA**
- 27 **GIACOMOV FOTO - KOTIČEK**
- 28 **BREZPLAČNE PRIREDITVE**
- 29 **OGLASNA DESKA**
- 30 **RAZVEDRILO**

To sem jaz:

ŠPELA, 1. DEL

foto: arhiv KU

Ime mi je Špela, rojena pa sem bila kot nedonošenček v Ljubljani. Ker sem se rodila mesec prezgodaj, so me morali za lep čas dati v inkubator. Starša sta mi seveda povedala, da sem bila, preden sta me prinesla v moj novi dom, veliko časa na opazovanju. Bila sem njuno prvo dete. Pri šestih letih sem izvedela, da bom dobila brata ali sestro. Bila sem še majhna in nisem vedela, s kakšnimi težavami se spopadata. Bila pa sem vesela, da bom končno imela ob sebi nekoga, ki mu bom lahko zaupala svoje težave. Prepričanje, da bom dobila sestrico se ni uresničilo. Tudi ime, ki sta ga starša izbrala, se mi je zdelo grdo in neprimerno. Kljub opozorilom, da ga bodo vrstniki zafrkavali, imena nista spremenila. Kot otroka sva bila z bratom zelo povezala. Osnovno šolo sem opravila z odličnim uspehom, se udeleževala šolskih tekmovanj in opravila tudi bralno značko. Tak uspeh sta starša pričakovala in o nižjih ocenah ni bilo nikoli govora, saj jih nista želela. Zato sem to morala sprejeti, hote ali neho. Morala sem biti ena od najboljših. Vendar pa zgolj moj uspeh v šolskih klopih ni zadostoval. Želela sta več. Vsak starš za svojega sina ali hčer želi najboljšo. Ker si je očka kot otrok zelo želel jadrati in to takrat zaradi finančnih težav ni bilo mogoče, je v 3. razredu OŠ Janka Premrla - Vojka k jadraniu vpisal mene, osebo, v katero je polagal mnogo upanja. Jadranje je bilo na začetku zabavno in sproščujoče. Ker sem bila obetavna, sem že kmalu zaključila začetni tečaj in pristala v najslabši tretji skupini jadranskega kluba Koper. Na morju smo trenirali vsako soboto in nedeljo, telovadbo oziroma suhe treninge pa smo imeli vsak petek ob 17.00. Ti so postajali zahtevnejši in vedno težje sem našla voljo na našem lepem končku morja. Ker sem bila edina punca, so bili treningi prilagojeni moškim in kot taki precej naporni. V teh nekaj jadralskih letih sem osvojila ogromno medalj in štiri pokale doma in v tujini. Začela sem jadrati v klasi Optimist. Ko pa sem končala 8. razred OŠ, sem jadranje nadaljevala v ženski klasi Evropa. Jadrarno kariero sem zaključila konec prvega letnika splošne gimnazije v Kopru. Zahvaljujoč svoji predanosti jadraniu sem opravila izpit za gnomon – pomorski izpit. V manj kot letu dni sem učila otroke jadrati. Po dobro opravljeni maturi sem prvič za daljši čas odšla od doma – v Ljubljano. Odločila sem se za poklic učiteljice biologije in kemije, do katerega nisem prišla. Ker sva se s partnerjem razšla, sem bila iz dneva v dan bolj potrta, brez volje in z dolgočasena. Staršem sem povedala, da ne nameravam nadaljevati faksa, zato sem si morala poiskati službo. Ta je bila za preživetje nujna.

**MORALA SEM BITI ENA OD NAJBOLJŠIH. VENDAR PA
MOJ USPEH V ŠOLSKIH KLOPEH NI ZADOSTOVAL.
ŽELELA STA VEČ.**

Blizu je konec izmene.
Še vedno sem zelo oprezna.
Kje si, dragi?
Sovražim te!
Že dolgo vas želim spoznati.
..... samo izvoli
Ljubosumno čuvam neustrašno srce.
Res je, že dolgo se nisva slišala.

Anka

PREDANOST ANTIPOZICIJI

ŠE NAJVEČ SO ME NAUČILE MRAVLJE.
KO NAJDEŠ SVOJO DROBNOST,
SE ZAVEŠ, DA NISI SAM.
MORDA IMAM PREMALO NOG, DA BI PREŽIVELA.
VSAJ TO VEM, KAM POGLEDATI,
KO SE MI ZDI, DA JE NAD MANO PREVEČ ZVEZD,
DA BI LAHKO PAMETNO ZVENELA
ALI SE VSAJ PRETVARJALA, DA NEKAJ VEM.

KARMISS

KAM PA NAJ GREM,
DA NE BOM SKOZ DOMA,
VEDNO SEM TLE,
KAM PA BI ŠLA?
KAJ PA DRUGJE
JE TAKEGA,
KAR MI NIMAMO
DOMA?
JE BOLJŠI ZRAK,
BOLJ ČISTA VODA,
KAM ME ŽENE,
VSA TA SVOBODA?
KAM ME VLEČE,
KJE JE VEČ SREČE?
SE JO DOBI,
KER DOMA JE VEČ NI.

NEDELJKA

USODNA NOČ, KO SEM SPOZNAL BARVO SVOJE DUŠE - 3. DEL

Uredniški komentar: Spoštovani bralci in bralke, na tem mestu vam predstavljamo politično-kulturno grozljivko in resnično zgodbo našega sodelavca Diega v sedmih nadaljevanjih. Zgodba se začne nekega petkovskega večera v Ljubljani, ko avtor začuti, da gre za poseben dan v njegovem življenju. Zato se odpravi v mesto in zaide v lokal z nenavadnim imenom Usoda.

Po opravljeni potrebi odprem vrata, ko me spreleti srh ... Zagledam obraz, ki ga najraje ne bi nikoli več v lajfu. Pred mano stoji v kravato in rekelc napravljen možakar, takoj sem ga prepoznal. Bil je moj sodelavec v skladišču sadja in zelenjave. »Ti, Sandi ... Kaj pa ti tuki?« »Isto sem hotel tebe vprašat. In kr tko zrihtan, a, rekelc, kravata, fak ...« »Napredoval sem ... Glavni pomočnik direktorja sem postal ...« »A ne se jebat. Pomočnik direktorja? Hm ... Tale lokal je res opravičil svoje ime, ker če danes ni usodna noč mojega življenja, pa tud ne vem ...« »Sandi.« »Upal sem, da te nikol več ne vidim v lajfu, a te zagledam na WC-ju mojga včasih najlubšega kluba ...« »Poglej, sodelavc ...« »Ma, kakšen sodelavc!« Primem Sandija za ovratnik in ga potisnem ob zid. »Ti si mi zajebu šiht, pička prodana! Še hujši od tajkunov si, vse svoje sodelavce si izdajal in ovajal za vsako malenkost, pičkatimatrna! Ma, da ti jebem vse po spisku!!« »Umir se, sodelavc ...« »Dej, sam še enkrat mi reč sodelavc, sam še enkrat!!« »Če se pa sploh ne spomnem tvojga imena. Vsi so te klical Umetnik.« »Ja, vem.« »Glej, Umetnik, kradl ste ... Sam veš, da ste non stop kradl sadje in zelenjavo, in to tko ne gre ...« »Itak, da smo kradl, saj nismo dobil plačanih nadur, regresa, pa božičnce ... Pa za tist dopust sem moral težit tri mesce.« »Glej, umir se, kar je blo, je blo.« Njegove besede me pomirijo, a samo za trenutek. Spustim Sandijev ovratnik, ki si ga popravi, se pogleda v ogledalo in si popravi frizuro. »Veš, dobro so mi plačal, že od prvega dne, ko sem vas naskrivaj nadziraj, res so mi dobro plačal.« »Sandi, samo tole ti bom rekel: Kako lahko izdajaš svoje sodelavce? Jaz tega ne bi nikol naredu. A ne vidiš, da vse propada, ker nas ti na vrhu razdvajajo? V imenu kapitala!« »Če bi v vsakem podjetju bli vsi delavci in sindikati na isti strani, bi vsi obdržal službe pa mel poštene plače.« »Poštene, ha? Pa misliš, da bom cel lajf delu za 800 EUR?« »Zdaj mam plače jurja pa pol.« »Maš ja, sam si prodal svojo rit.« »A dej, Umetnik, kaj glumiš kle enga moralista, skor vsak, ki vidi denar, se proda.« »Skor, točno to, skor! Jaz se nikol ne bi prodal nobenmu! Ne za 1500, ne za miljone, kakor se prodajajo politiki in pop zvezdniki!« »Zakaj?!« »Zato ker ste pičke prodane! Ker se bo TV-voditeljica jebala za keš, za boljšo pozicijo, ker te hude pjevačice nastavjo svojo rit menagerjom, ker danes že policaja podkupiš za 50 EUR, ker je politika kurba in ker povsod vlada korupcija in taki izmečki kot ti izdajajo svoje sodelavce!« Nenadoma Sandi pogleda proti tlom. »Veš, Umetnik, nisem bil edini. Tud tvoj prijatelj, ki si mu zrihtal šiht, je izdajal vse vas. On te je izdal direktorju.« »On? Dušan?! Kaj?! Fak! Ne me jebat! Ubil ga bom, ko ga dobim!« »Ne, ne, prosim, ne povedat, da sem ti jaz to reku! Z Duletom ni zajebancije.« »Hm ... OK, ne bom. Sam, fak ... Ne me jebat. Dule, moj frend, pozna se od osnovne, kako me je lahko izdal?« »To je blo tud men mal teško, vem, da sta bla dobra frenda, da si ga ti ufural in zato mi je blo res ...« »Ma, Sandi ... Ma, gonite se vsi u pičkumater in ti in Dule in celo skladišče in cel prodan svet! Upam, da te ne vidim več v lajfu!«

Diego Menendes

Tjaša Žurga Zabkar

Slišanje glasov:

GLASOVI V GLAVI

Ko slišim glas v glavi, se odzovem nanj glede na to, kaj mi sporoča in na katero rano mi pritisne. Na prijetne stvari so prijetni odzivi. Tam ni zidov, ki bi jih gradila, da bi se zaščitila. Tam ni blokad. Se nasmejim, potegne me v vzporedni svet. Imam sogovornika, ki me fokusira.

Če je glas nesramen ali grozljiv, naredim zid. Ob ta ščit, ki naj bi me branil, se zaletava glas, v meni povzroča željo po begu. Vendar se vsak stolp, ob katerega se dovolj dolgo in vztrajno nekdo zaletava, zruši. To navadno pomeni beg v spanje, odsotnost zavesti. Izkllop. Ko sem to združila, sem prišla do ugotovitve, da se glas le zaletava v moj ščit. Če le-tega ni, pade mimo.

Naslednji korak je bil, da sem se vprašala, od kod mi rana, ki tako boli, in jo poizkušala zaceliti. Nato sem vprašala glas, kaj mi želi v resnici povedati. Prisluhnila sem sebi, na katero rano mi pritisne. Edina smernica mi je bil odnos. Ne pričakuj, ne zahtevaj, ne izsiljuj.

Vsakič ko sem se sesula, so se hkrati sesuli tudi moji okvirji do sveta. Ko sem se sestavljala, sem nekatere izgubljene delčke nadomestila z novimi spoznanji, ki so razširila moje okvirje. Glasovi v glavi sesuvajo ščite, ki le držijo okvirje mojega dojemanja sveta.

Ko začneš več živeti in manj biti v glavi ter se odpiráš tudi do ostalih zaznav, ne le do svojih glasov, tudi do občutkov, uvidov, prehajanja med frekvencami, si s temi izkušnjami veliko bolj pretočen in dojemljiv, saj ne postavljaš več ščitov od vsem novem. V sebi si zgradil nov odziv.

Nato sem iskala načine, ki bi mi držali pozornost v realnosti. Televizija se mi je zdela le izkllop iz realnosti, morda le bolj sprejet način odplavanja v vzporedne svetove, prav tako knjiga. S presekom doživljanj sem prišla do ugotovitve, da je moj osnovni problem v fokusu. Da bi to presegla, sem poizkušala pozornost preusmeriti v realnost.

Eden od načinov je bilo ustvarjanje. Postalo je kanal za bolečino, ko je še nisem znala ubesediti.

Sprehodi v naravi. Voda raztaplja čustva, gozd potegne iz telesa bolečino, veter ti prepriha telo in ga naredi lažjega.

Vzpostavlanje varnih prostorov. Kjer ni potrebe po ščitih. Kjer nisem v stiski. Iskanje bližine z ljudmi, ki te sprejemajo. V katerih očeh ne vidiš pomilovanja in sodb. Le razumevanje, ob hkratnem globljem odnosu do pravih vrednot.

Odgovornost, ki ti diha za vrat, ko biješ boj za preživetje. In odgovornost, ki jo dihaš, ko zaživiš, in s tem lahko dihajo tudi vsi ostali okoli tebe.

ZANIKANJA

Že nekaj časa se sprašujem, zakaj sem ob določenih ljudeh totalno psihotična, ob drugih pa normalno funkcioniram. Potegne me v zgodbo, s katero nočem imeti nič, vendar jo v tistem trenutku živim, da bi se izpletla iz nje, pa potrebujem veliko notranje moči.

Nato se mi zgodi zgodba, ki jo rišem sama, vendar je ne prepoznam. Polna je ega, dokazovanja in sprenevedanja.

Tako se včasih spravim v smešne situacije, ki so že groteskne, bolijo in mi zamajejo vsa moja prepričanja.

Začenjam sprejemati, da o sebi ne vem veliko. Da je v meni veliko potlačenih in zamolčanih sanj in hrepenenj, ki sem jih skrila tudi pred seboj.

Poizkušam ozvestiti, kaj je ego, ki cuka in se dokazuje, in kaj je srce, ki me ustavi in prizemlji, zmehča vse v meni. Takrat lahko jokam in se smejim. Le sem in žarim. Počasi prepoznavam vsiljivce, ki se vrivajo, se dokazujejo in stalno nekaj sesuvajo. Stalni jaz, ki hoče, pričakuje, zahteva. Ki riše svet kot vojno, v kateri vlada močnejši, svet, v katerem sem plenilka, ki hlepi po odzivu.

Ko se mi sesuje svet, saj me moja lastna dejanja ne predstavijo, kot bi se želela, dojamem, da v resnici želim manipulirati s sliko, da bi bila predstavljena po lastnih trenutnih normativih. Tako divjam, v stalnem sprenevedanju se grizem za rep in si spodnašam noge. Skačem iz slike, saj me duši, me veže in mi striže peruti – čeprav sem le sama z omejujočo sodb o sebi.

Če bi trenutna predstava o sebi zaživela, bi jo, v stanju, v katerem sem bila, malikovala in zgrizla vse, ki bi jo kakor koli poizkušali spodnesti. Tako pa se učim sprejemanja drugačnih odzivov, razumevanja, da lahko »pravi« odziv vsebuje veliko širšo paleto odzivnosti od do sedaj poznane.

Da bi prišel na plano najbolj zanikani del mene, ki sem ga na koncu zanikala tudi sama in ga nato v drugih gledala s sodb, nesprejemanjem, prezirom.

Upočasnjujem korak. Tako me lastno delovanje ne bo sesulo, ob lastnih mislih ne bom zdijala ali stopala preko drugih, ne bom več iskala roba sprejemljivega, da bi se sprejela.

Prišla sem do meje svojega sveta. In pogledala v druge. Čas je, da zacelim rane.

CELJENJE

V najhujših dneh me je poravnavala rutina.

Z vztrajnostjo in umerjenim korakom sem lahko ostajala na poti.

Ko ta prostor zapuščam, si dovolim mehko.

Čas vojne je minil.

Lahko dovolim srcu, da se odpre soncu, prežene sivino vsakdana in se obrača k ljudem.

Dovolim ljubezni, da vstopi, se prepuščam blagim sapicam in mehkim žarkom.

Ko sem umaknila zid, se je hrumenje neurja umaknilo, zamenjal ga je blag in tople dež, ki je topil kepo čustev in nagovarjal viharje v meni.

Stopil je led, zmehčal pogled. Vse manj divjam.

Duhovi preteklosti me ne mrvijo več. Izpuščam iz objema krivdo, ki sem jo posvojila.

Mojca Nahtigal

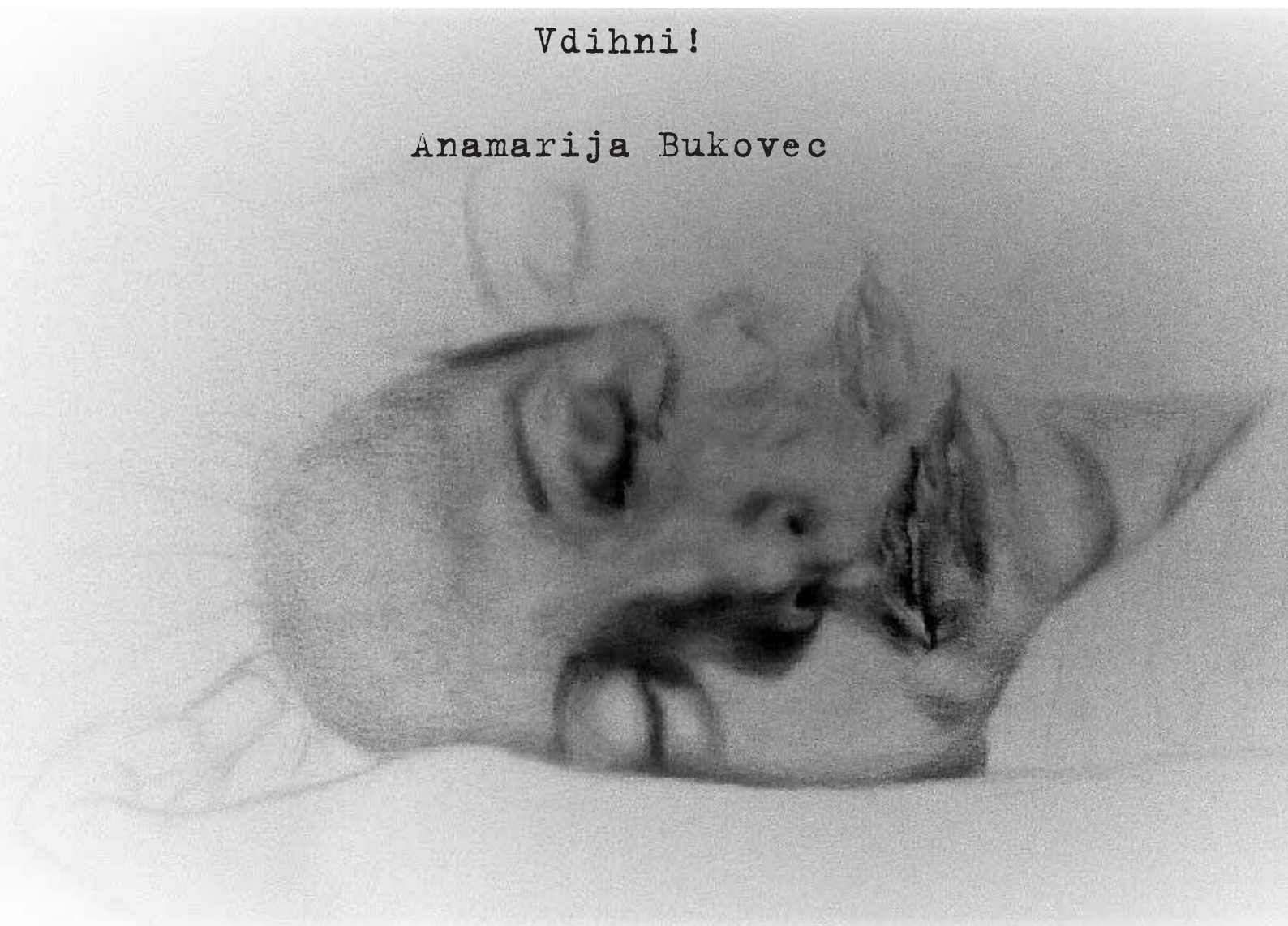
VDIHNI

Usta imaš, pa ne govoriš
Oči, pa ne vidiš
Ušesa imaš, pa ne poslušaj
Tudi diha ni v tvojih ustih

Mrtvega se z mrtvim ne obudi
Pusti svoje malike

Vdihni!

Anamarija Bukovec

FLEŠIRANJE

08
KRALJI
ULICE

Odkar pomnim, sem bil pripadnik različnih subkultur. V rosnih najstniških letih denimo, torej v šestem razredu osnovne šole, sem kot enajstletnik poslušal pank in hardcore, kar sem podkrepil tudi z glasbeno skupino, ki je preigravala omenjeno glasbo. Na osnovnošolskih plesih sem tako med puncami užival velik ugled, saj smo bili domači šolski bend, ki pa je ob takih priložnostih preigral tudi lahko plesno glasbo in *stiskače*. Proti koncu osnovne šole sem presedlal na rap, ki sem ga resno poslušal tam nekje do konca prvega letnika srednje šole. Takrat so se mi odprle duri mavrične hipijevske scene in kmalu sem tudi na videz spominjal na pravega pravcatega hipija. Lasje do pasu, hlače na zvonec, hipurske torbice ..., skratka v sceno sem padel s srcem in telesom. V bistvu sem bil videti kot pravi severnoameriški Indijanec, in to mi je dobro delo, saj sem njihovo kulturo in življenjsko filozofijo oboževal. Dandanes ni nič drugače, le da sem na zunaj danes videti neopredeljen, v meni pa še vedno strastno tlijo indijanska duhovnost in njihova življenjska načela.

Na žalost moram reči, da me je udejstvovanje v hipijadi stalo še in še več. Kot je vsem znano, je moto hipijev sex & drugs & rock'n'roll. Seksa in drog in rokenrola je bilo resnično preveč. Ne bom pretiraval, če rečem, da z življenjskim stilom nismo prav veliko zaostajali za svojimi idoli, kot so bili Zeppelini, Hendrix, Janis, Doorsi ... Naša glasbena skupina je tedaj preigravala avtorski rokenrol in spominjam se, da so po nekem koncertu feni prišli do nas in nas hvalili za nastop. »Boljši ste kot Stonesi ...« je vršalo. Resda smo tisti večer majhen slovenski klub ponesli nazaj v čas šestdesetih, kajti bili smo stoprocentno nefalirani in pristni. Igrali smo to, kar smo živeli. Recimo razvnelo jih je že to, da sem se med petjem na pol nezavesten zvrnil s soda, na katerega sem se prej povzpel. Čupe, brezrokavniki, zvonci, trava ... in divje obnašanje na odru so naše »reference« le še podkrepili. Živeli smo pač rokenrol. In seksa tudi ni manjkalo. Seks in rokenrol sta bila že v redu, droge pa ... droge so mi vzele najlepša leta življenja, zatrlle so moje talente, užalostile moje ljubljene, pokopale resne poslovne možnosti, ki naj bi se praviloma zgodile le enkrat v življenju, in konec koncev seveda ubile del moje duše.

Težko je z besedami razložiti razloge za tovrstno telesno herezijo in samoinkvizicijo sposobnega uma nekoga, ki govori šest tujih jezikov, se ukvarja z umetnostjo in književnostjo, oblikovanjem, filmom, književnostjo ... Težko je nekomu razložiti obseg trpljenja ob zavesti o samouničevanju in nevzdržnih notranjih moralnih bojov in nezmožnost uporabe zavor.

Ljudje zaradi slabih izkušenj vse »drogeraše« mečejo v isti koš, vendar zadeve še zdaleč niso le bele in črne. Sam dandanes – ne glede na vse, kar se je zgodilo v preteklosti – naokoli hodim s pokončno glavo, kajti škodoval nisem nikomur razen sebi in svojemu potencialu. Vrnimo s k zgodbi.

V naše kraje je pritavala nova subkultura, ki se je nisem znal ali nisem mogel obraniti. Kot ortodoksnemu hipiju mi je bila pravzaprav že od vsega začetka precej blizu. Govora je o trensu, elektronski hipijadi, tako z glasbenega kot filozofskega vidika, le da je vse malce bolj vesoljsko – praktično na warp hitrosti. Spominjam se, da je bil eden izmed prvih partijev, katerega sem se udeležil, v Titovi vili na Bledu. Za takšne reči prav

Tjaša Žurga Zabkar

neverjetna lokacija in vseh šest, dokler jih niso prepovedali, je bilo odličnih. Ko sem se na partiju pojavil prvič, so me zvoki psihadeličnega goa tranca popolnoma prevzeli. Seveda so bili tu tudi ekstaziji.

Nisem jih bil vaje, a sem se vseeno spustil v nevarne vode. Spominjam se Titove vile in tretje štiriindvajseturne zabave. D. J. je vrtel odlični set. Ne vem, morda bi trezen menil drugače, toda dejstvo je, da sem tisti dan prekoračil vse mere. Ekstazi ti odpre čakre, izostri čute, predvsem pa glasbo čutiš v vsaki celici, da ne govorim o nežnejšem spolu. Čutnost med ljubimcema je magična. Počutiš se kot pionir, ki odkriva nove svetove, enostavno nepozabno čutno je. Ob vsakem obisku toaleta na partiju sem tako pojedel po eno tabletko ekstazija oziroma bonbona. Po osmih obiskih in ravno toliko zaužitih strelah sem bil docela nadelan. V ušesih mi je žvižgalo, haluciniral sem, vrtelo se mi je in na trenutke sem mislil, da bom padel v nezavest. Toda vseeno mi je cel party uspelo nafleširanemu odplesati. In s tem večerom se je začelo flešersko obdobje uporabe sintetičnih drog v mojem v veliki meri obžalovanja vrednem življenju.

Postrigel sem si lase, se »moderniziral« in v prihodnje vdajal ritmom psytranca. Lahko bi rekel, da sem besedi hipi pridal le pridevnik neo. In potem je bilo ...

TATU ZGODBA

Imam več tatujev, vendar bom tokrat opisala zgolj dva. Oba sem si šla narediti v Srbijo, saj je tam to v resnici veliko ceneje kot tu. Je kar bolelo, ampak vedela sem, da je treba za lepoto potrpeti ☺.

Inicialka A, ki jo imam na hrbtu, simbolizira ime očeta. Na rami pa sem si dala narediti angelčka, ki predstavlja mojega angela varuha. Zakaj? Vsako leto se mi je na moj rojstni dan, 2. 10., zgodilo nekaj slabega, zato sem potrebovala angela varuha. Sedaj je že nekaj let drugače.

Angelček je bil moj prvi tatu, toda ne tudi zadnji ... Ko enkrat začneš s tetoviranjem, se preprosto ne neha, vedno bi si rad dal narediti še kakšnega. Ampak zdaj me to ne zanima več.

Marija

foto: MG

foto: MG

09
KRALJI
ULICE

PREDPRAŽNIK

**MOJE SONCE KOKETIRA Z LUNO.
MISLIM SI, DA BO SONČNA KREMA DOVOLJ.
NMAŽEM SAMO OBRVI,
KER NIMAM ZA SALAMO.
MOJ VEGANSKI EGO SI ŽELI ODREŠITVE.
POČASI POTUNKAM PRSTE NA NOGAH.
NOHTOV NIČ VEČ NE LAKIRAM.
RAZEN, KO NEKDO POSODI KLADIVO.
SRP?
STORŽ NA STORŽ ZA MLETE UŽITKE.
PREPROSTO KOT PIJANI DUHOVNIK.
JUTRI NAROČIM KAR JABOLČNI SOK.
100 %**

KARMISS

Rad imam boga in rad imam ljudi. Všeč so mi sončni zahodi in sončni vzhod mi daje upanje. Teme se ne bojim, ker vem, da bo zjutraj spet svetlo. Lahko pada dež ali sije sonce. Vsega je enkrat konec in zjutraj je nov dan. Danes sem zdrav, jutri bom mogoče bolan. Danes sem živ, jutri bom mogoče mrtev, ampak hvaležen sem bogu, da sem živel, čeprav je bilo življenje kratko, vsaj ko pogledam nazaj. Rušiti in podirati je lahko. Težje je zidati in ustvarjati. Zelo občudujem ljudi, ki so gradili piramide, in tudi tiste, ki delajo mikroskopsko majhne računalnike. A na žalost bo enkrat vsega konec. Ne bo več ne piramid ne računalnikov. Preživela pa bo ljubezen, ki je večna.

Kavica

INVENTURA

010
KRALJI
ULICE

Počasi bodo sčistili vse te bleščeče lučke z glavnih ulic in trgov naših mest, mestec in najbrž tudi kakšne vasi, tista najlepša voščila drug drugemu in vsem skupaj, v živo ali preko voščilnic, pa si bodo nekateri privoščili še na pravoslavno novo leto, po tem pa se bomo vsi spet počasi preselili v blede in naveličano kolesje vsakdana. Končno! Vedno znova in vsako leto mi je najmanj priljubljeno obdobje v letu od 20. 12. do 7. 1. Čudno, kajne? Niti malo! Saj ne da v določenih trenutkih tega obdobja ne bi uživala, vendar sem »tip«, ki mu prazniki ne pomenijo nekaj pretirano pomembnega. Rada imam lepe želje in rada se stiskam in poljubljam, vendar mi je ves ta »rompompom« okoli novoletnih praznikov popolnoma odveč. Vse to lučkanje in krancljanje, ki se začne takoj, ko se ohladijo razmišljanja ob »vseh svetih«, in traja mnogo predolgo, torej približno dva meseca, doživljam kot veliko potrato energije in poneumljanje človeka. Pa če bi bilo to za vse enako porazdeljeno, bi mi še šlo ... Nekateri se lahko med temi lučkami samo sprehajajo, na policah trgovin bolj ali manj zgolj občudujejo različne vrste penin in »panetonov«, potem pa je itak najlažje ali pa najbolj izvedljivo, če si nekeje v temnem kotu privoščijo steklenico najcenejšega vina ali katero od posvojenih Heinekenovih piv. Zdaj vam je najbrž bolj jasno, kaj hočem povedati. Ampak take občutke sem imela od nekdaj, ne samo sedaj, ko sem že velika in razumem, vidim in občutim razliko med ljudmi – od nekdaj mi je bilo najlepše, če mi je bil ves ta zverinjak prihranjen in sem delčke tega obdobja lahko preživela z nekaj prijetnimi ljudmi, morda kje na snegu – v otroških letih pri starih starših v alpskem delu Slovenije, v srednješolskem obdobju na istem koncu s prijatelji, kasneje na kakšnem božanskem druženju s fantom, čeprav se mi je kdaj vmes tudi prileglo brezglavo veseljačenje na kakšnem zagužvanem trgu – če je bila vsaj dobra glasba. Juhu, spet sem zatežila in polovico prostora porabila za globokoumne izjave, strašno čustveno podprte ... Čeprav se pravzaprav vse dopolnjuje. Pa se preselimo na malo bolj resno pisanje, kar o isti zadevi, na malo drugačen način, z drugega zornega kota ...

Ko potegnem črto čez preteklo leto, si ne morem kaj, da ne pomislim, kako bi bilo lepše in lažje, če bi bilo to leto prijetnejše, če bi bili ljudje bolj strpni, predvsem bolj človeški. Pa saj ne da se lani ne bi dogajalo tudi kaj pozitivnega, vendar se mi zdi, da je vse, kar je bilo povezano s povprečnim človekom, nekako ves čas v zraku, nedorečeno, prej neprijetno kot kaj drugega.

Ker se pri svojem vsakodnevnom delovnem delu življenja srečujem z ljudmi, ki uživajo droge, tako prepovedane kakor tudi dovoljene, ker je med njimi veliko brezdomnih in takih, ki so na robu tega, da brezdomni postanejo, ko iz dneva v dan gledam predvsem revščino, si mislim, da bi bilo treba na tem področju predvsem dobro »zaropotati«. Morda najprej v to smer, da se skrajša ta nakupovalna mrzlica, v obdobju, ko so nekateri blazno srečni, drugi pa blazno nesrečni, moralo pa bi to biti obdobje, ko bi bilo vsem toplo, prijetno in bi bili vsi siti in zadovoljni. V 2. členu ustave naše prelepe deželice piše, da smo pravna in socialna država. K temu členu bi pridala tudi 34. člen, ki pravi, da ima vsakdo pravico do osebnega dostojanstva in varnosti. Se pa seveda vprašam, kako si v tej ljubi nam državi ta dva člena (pa seveda nista edina, samo najbolj sta mi »padla v oči«) sploh razlagamo. Glede na situacijo, ki jo živimo, kaže, da so razlage zelo različne. Medtem ko nekateri lepo poskrbijo

foto: Žanin Čopi

zase in sebi drage, drugi bijejo bitko za osnovno preživetje – zase in za svoje drage. In če temu pridam še deklaracijo človekovih pravic, se mi zmegli pred očmi. In tako ni čudno, da se mi je v preteklem letu med očala in oči ujela trditev prijetnega doktorja pravnih znanosti, ki pravi, da bi po njegovo morala biti revščina izrecno razglašena kot protiustavna, ker v socialni državi ne more biti socialne nepravilnosti in enake svobode, če obstaja revščina ...

Potem bi temu pridala še mnenje doktorice socioloških znanosti, ki je dejala, da vidi problem revščine kot simptom, bolezenski znak družbe. Hja, tu bi lahko samo še zaključila s komentarjem, da bi se za ozdravitev teh bolezenskih znakov naše družbe morale »pozlatiti besede« pravnika – pa niti ne toliko te, ki naj bi jih vnesli v ustavo, pač pa da bi vse potekalo v takem ritmu, soglasju in sozvočju, da revščine ne bi bilo (več). Najbrž bi morala navesti kakšne podatke, da bi podkrepila trditev, da revščina v Sloveniji je, pa bo najbrž kar dovolj, če vam bom napisala, da se je dovolj samo sprehoditi po kakšnem mestu, pa hitro vidiš (če hočes videti), »koliko je ura«, ali pač če kdaj pogledate, kaj ima mlada družinica v vrsti pred vami v trgovini v nakupovalnem vozičku ... Saj vem, da bo marsikdo rekel – najbrž samo to potrebujejo; pa vendar, žal, ni vedno tako – predvsem ko vidiš velike otrokove oči, ki gledajo v tvoj nakupovalni voziček, kjer se poleg sadja nahajajo še priboljški za otroke ...

Da informativne oddaje, tako imenovane poročila, dnevnike in odmeve, ter podobne oddaje gledam le še v takem %, da ostajam v koraku s časom, najbrž ni naključje. Predvsem zato, ker se poroča bolj ali manj o žalostnih, nasilnih, ogrožujočih zadevah in potem vsake toliko o uspehu teh ali onih dobrih odločitev, ki pa so bile podprte z donacijskimi sredstvi predvsem posameznikov (se bojim, da v največji meri tistih, ki še sami nimajo kaj dosti). To je neverjetno, nemogoče, si rečem. A ni, da piše v ustavi ... o nekem dostojanstvu človeka, pa menda, da smo socialna država ..., grozljivka ... ja, najbrž bi bilo treba le malo drugače pogledati in se odločiti za primernejšo prerazporeditev, pa bi bilo popolnoma za vse dovolj. Hm, tu se spomnim na neko besedilo, ki je sicer iz vica, ampak boleče resnično, bom napisala prav tako kot sem slišala: »... i tada su krali, ali su i nama dali, a sada kradu, ali nama ništa ne dadu.« Juh, najbrž me tu lahko pri sreči ohrani samo tisti člen ustave, ki mi dovoljuje svobodno izražanje pri opisovanju svojih občutkov.

Mag. Žanin Čopi

KO SMO PELI NA POGREBU

Že veliko let pojem v moškem zboru. Nekaj časa smo bili oktet, potem pa se nam je pridružilo še nekaj možakarjev, saj smo bili dobra družba in zelo radi smo se družili, še raje pa smo peli. Tako smo sodelovali na različnih proslavah, peli skupaj z orkestri in mešanimi zbori iz cele Slovenije in tudi po celi Sloveniji, naši krasni zeleni deželi. Velikokrat so nas vabili na različna praznovanja, krste pa tudi na pogrebe. O ja, kar nekaj takih smo odpeli. Mi je pa v spominu ostal en poseben pogreb. Saj ne vem, kdo je umrl, ampak vem, kako je potekal pogreb. Da bomo peli na tem omenjenem pogrebu, smo izvedeli v zelo kratkem času, zato nismo imeli časa, da bi se na pamet naučili pesmi, ki je imela tri kitice. Proti koncu popoldneva se je pogreb začel in zmenjeno je bilo, da bomo med govori različnih pogrebnih govorcev odpeli vsako kitico posebej. Iz not seveda, ker na pamet nismo znali ne besedila ne melodije. In tako smo lepo odpeli prvo kitico. Nato je nastopil govornik. Pričakovali smo kratek in jedrnat govor. Pa ni bil. Sploh ni bil kratek. Bil je tako dolg, da se je v tem času že stemnilo. In mi nismo več

Saraja

mogli brati iz not, saj je že padel mrak. Ubogi pokojni – pravzaprav edino pokojni ni slišal tega improviziranega desetglasnega fušanja, ki smo ga zmogli brez not.

Koliko bi jih stala ena žarnica ali pa še bolje krajši govor, za boga?

Matej

011
KRALJI
ULICE

NOVOLETNA

V SKORAJ ČAROBNO OKRAŠENEM MESTU
BLIŠČ BOGATIH IN BEDA REVNIH LJUDI,
PO STOPNICAH K ZVEZDAM, PO ZLATO BARVO,
NA KLOPCI V PARKU, V MRZLEM RAZKOŠJU JIH NEKAJ SEDI.

NASMEJANI DECEMBER LUČKE PRIŽIGA,
PO SAMOTNIH ULICAH SE PLAZI TESNOBA OSAMLJENIH LJUDI,
PREBUJENI SPOMINI NA OTROŠTVO SEDAJO NA ZASNEŽENE VEJE,
GREJEJO SRCE, TAVAJO, NIKJER LUČI.

SANJAJO O BELO POGRNJENI MIZI,
O VROČEM ČAJU, O TOPLI IZBI, O DARILCU IZ MAMINIH ROK,
LE TOPLOTO BI RADI ŠE ENKRAT ZAUŽILI
IN ČISTO LJUBEZEN IZ ČASOV, KO BILI SO OTROK.

PRIJATELJI V DOBREM, PRIJATELJI V SLABEM,
STOPIMO POD SOJ ŽAROMETOV, PO SVETLOBO, PO ŽAR,
NAJ KRI OB KOZARČKU VINA VZPLAPOLA PO ŽILAH,
DA VSE DNI V PRIHAJAJOČEM LETU
BOMO SVOJEGA ŽIVLJENJA GOSPODAR.

KATARINA KALABA

NEK AJ

CESTNIH

NEBO NAJ BO ZATE

V beli sredini ni nič.
Je žarek zavetja.
Je klic, ki se širi
prek travnikov
cvetja ...

Je modro nebo,
ki ostaja za tabo.
Je pot za oko,
ki s krili ti pelje
spomine
v pozabo.

V beli sredini
letiš iz lupine.
Volkovi zaspijo.
In trenutek
ne mine,
ko padaš
z višine.

Nazaj ni povratka.
Metulji odidejo ...
In pot
je prekratka,
dokler se
ne snidejo.

A tebe tam ni ...
Pozabijo nate,
nebo naj bo zate,
ko sova v mraku
pri miru sedi.

V gluhi tišini ...
In v beli sredini.

Art Ajva

MED NAMA

Med nama je zid,
vsak dan znova ga zgradiš.
Med nama je tisoč besed,
neizgovorjene lebdijo v zraku.
Med nama so dotiki,
ki postali so navada.

Tvoj objem več ni enak
in tvoj poljub več ni mehak.
Verjeti hočem spet v naju,
da ljubezen je še tu.

Med nama je zid,
neviden svet, nevidna stvar ...
Ko bližine si želim,
le hrepenenje mi ostane.

Tu si,
a te ni.
Ob meni spiš,
ko sanje odnesejo te proč.

Povej mi,
če imava moč,
da razbijeva ta zli obroč?
Da poiščeva spet srečo,
ki ljubezen nama jo da?

Barbara Kališnik

2. JANUAR

Kako že gre to? Ko Kekec napade teto Pehto, zmaga. Ko Bert Sotlar napade Graparja, zmaga. Zmeraj so zmagali vsi pozitivci in danes? Kdo zmaga danes? Politika! Katera že? Ja, tista na oblasti (je... ti!). Saj bi preklinjal, pa zaradi cenzorjev ne morem in ne smem.

Ampak zakaj se gre pri vsej tej stvari? Pred leti sem bil tudi sam v službi. Redni z vso (je...) na glavi. Delal sem po 400 ur na mesec za posranih 800 EUR. Prazniki? Jih ni! Sobote, nedelje, prazniki – vse je bilo delavno, pa te nihče ni nič vprašal. Oziroma ... če si vprašal sam, si dobil odgovor: »Kar pojdi, saj stojijo pred vrati.« A teh vrat nisem našel. Dojel sem, da si bom moral ta 2. januar vzeti sam. In sem si ga. Že nekaj let (zaje...) državo. Če ne bom jaz nje, bo ona mene. Torej kdo ima več koristi, nam ni treba preveč razmišljati – jaz na česti ali oni v vilah?!

Ste zadovoljni? Niste! To vem! Nekaj svojih delodajalcev sem prijavil na delovno inšpekcijo in odgovor je bil: »V Ljubljani imamo le sedem inšpektorjev.« In kdaj bodo oni preverili vseh tisoč pritožb? Nemogoče – neizvedljivo! Zakaj? Malih in velikih tajkuncičev ne (je...) nihče. So bolj zaščiteni kot kočevski medvedi. In zakaj? Ja zaradi svojih računov seveda!!!! In mi ostali? Smo le kolateralna škoda nove demokracije.

A veste, da bi jaz delal 2. januarja – seveda če bi bil trezen. In kdo je? Takrat bi naši policisti služili zlatnike. Ko ste ga enkrat ukinili, ga tam tudi pustite. Naj se ubogi človek tudi

spočije. Ima en dan za počitek, mar ni to dovolj?! Ne! S tonom ga moramo (je...) do konca - (Je... se vi!!!). Včasih ste imeli policijsko šolo v Tacnu, ki je trajala štiri leta, in danes?! Naj se vrnem v daljno preteklost ... Takrat smo kot otroci še žurli. Saj ni bilo važno, vendar smo žrli bolj sokove kot alkohol (tega je bilo le za vzorec). Droga? Hja, no, saj je še dobro poznali nismo. Smo jo sicer iskali, vendar ... To za policaje (miličnike) ni bilo dovolj. Ampak ... 2. januar nam je ostal in bo za vedno!

Taubi

ANEKDOTE IZ PRODAJE

NOVA GARDEROBA

Prodajam Kralje na svoji običajni lokaciji, ko pride do mene neka gospa in me povpraša, če mi lahko prinese donacijo oblačil. »Seveda lahko,« odvrnem. Kdo bi se česa takega otepal in če že, zakaj? Rečeno strojeno! Čez dva dni mi res prinese polne štiri vrečke oblačil, s čimer me je založila za kar nekaj časa. Najlepša hvala! Tisto, kar zame ni uporabno, sem predala v našo garderobo. Srečo je definitivno treba deliti.

Anita

AKO PRIČAŠ SRBOHRVATSKI, DOBIJEŠ PARE

Na parkingu železniške postaje sem vprašal mimoidočega, če bi kupil Kralje. Odgovoril je, da je iz Bosne in ne razume slovensko. »Nek ti bude, evo ti 2 €,« mi reče, kljub temu da časopisa ne vzame, in mi poda kovanec. »Nek bude i tebi sretan put do Bosne,« se mu zahvalim, on pa mi radodarno izroči še preostanek. In dan je na lepem postal čudovit.

Srečko

DAROVI

Prodajam na svojem običajnem mestu v Tivoliju, ko do mene pride neka gospa, ki me pohvali in mi za nagrado moji prijaznosti in nevsiljivosti ponudi 5 €. Časopisa niti ne želi. Seveda mi polepša dan.

Anita

ZGODBE S TERENA

Prodajal sem pred viškim Intersparom kot običajno, ko je do mene prišla priletna gospa in me ogovorila: »Od vas bom pa kupila Kralje, ker ste edini, ki ni tekel za mano.« Odvrnil sem, da sicer nisem edini, da pa nas ni prav veliko moje sorte. Ob drugi priložnosti in na drug dan mi gospa da v roke precej drobiža. Ponudim ji Kralje, ona pa odvrne: »Je že v redu, pri nas imamo preveč tega denarja ...« Blagor nekaterim, bi lahko dodal ... V vsakem primeru pa se zahvaljujem in seveda priporočam tudi še vnaprej.

Milan (N° 65)

KARMA

Kot vsak dan veselo prodajam Kralje na svojem rednem delovnem mestu, kjer me že skoraj vsi poznajo, in z vsakim izmenjam besedo, dve. Za lažjo predstavo; sem pred trgovino, poleg mene je bankomat in malo naprej zdravstveni dom. Zato sem ter tja zaidejo ljudje, ki me seveda tudi ne poznajo. No, naj preidem do bistva. Mimo mene je prišel gospod, kateremu sem lepo ponudila časopis in doživela veliko presenečenje, saj me je začel zmerjati, češ da sem tukaj, ker ne želim delati, da sem krivā, da naša država propada ... Zaželela sem mu lep dan in se obrnila stran, on pa je odšel v trgovino. Pa poglej, nisem mogla verjeti. V bankomatu je bila kratica, v reži 450 € in zraven še polna denarnica! Pošteno rečeno, če bi bil morda kdo drug na mojem mestu, bi vzel vse in odšel, sama pa nisem taka, zato sem vse skupaj pobrala in pohitela za gospodom v trgovino! Lepo sem ga ogovorila, mu vrnila vse do zadnjega centa, gospod pa se mi ni niti zahvalil! Ja, tudi taki so ljudje, sama pravim, da je to slaba karma.

Nina

POD RUŠO

Sodelavec povpraša prodajalca, ki ima stalno lokacijo prodaje na Žalah: »Živjo, kako kaj prodaja?« »Ah, sve mrtvo,« izstrelil Sejfo.

MG

VZAJEMNOST

Ponedeljek je bil vremensko precej bešen, finančno pa presenetljiv, tj. ne tako slab, kot po navadi. Pride mlajša gospa, ki mi da 3 evrčke in pravi, naj se naprej tako lepo skrbim zase. Pa ji nisem ostal dolžan in sem jo tudi jaz pohvalil, da dobro izgleda. Srečo je treba deliti. Mimo je prineslo še mlajšega gospoda, ki mi je dal komentar v četrtek ali petek. Povedal je, da ne težim in da mu je to všeč. Zahvalil sem semu in dodal, da si pohvale zlahka zapomnim, vsekakor pa so več kot dobrodošle. Zlasti tiste, naslužene.

Pero Djošan

ZaŽIVI ulica – Kuha ulica:

POLETNA SOLATA S KROMPIRJEM, MAKARONI, KISLO SMETANO IN SVEŽIMI ZELIŠČI

V okviru projekta Kuha ulica sem za naše obiskovalce dnevnega centra pripravil kosilo, poletno solato.

Na društvo je prispela podarjena hrana, kumarice, mlad stročji fižol in paprika s strani Lojzeta Smoleta. Makarone in olje je donirala Anina zvezdica, mlado korenje in sveža zelišča pa sem prispeval sam. Potrebovali smo še nekaj dodatnih sestavin, ki jih je nabavilo društvo Kralji ulice, in priprava obroka se je lahko pričela.

Sestavine: 1,5 kg kumaric, 1,5 kg krompirja, 1 kg fižola, 0,5 kg korenja, 1 kg paprike, 25 dag čebule, 10 dag česna, 1 kg makaronov, 0,5 l kisle smetane (ali jogurt), 2 dl krompirjeve vode, 1–2 žlici soli, 2 mala žlička popra, sveža zelišča (timijan, origano, drobnjak in žajbelj – skupaj 10 dag), tri žlice olja, tri žlice kisa in kanček dobre volje.

Postopek: V hladno vodo damo kuhat na rezine narezan krompir, korenje in stročji fižol. Kumarice in papriko operemo, očistimo in narežemo na tanke rezine. Čebulo in česen olupimo in narežemo na male kocke. Zelišča operemo in osušimo, nasmukamo in narežemo na male delce. Makarone skuhamo v osoljeni vodi in ji dodamo malo olja. Krompir skupaj s kuhano zelenjavo ohladimo in shranimo del krompirjevke, ki jo posebej ohladimo v mrzli vodni kopeli. Makarone odcedimo in ohladimo. V večjo posodo dodamo vse zgoraj naštete sestavine, dobro premešamo in dodamo še dresing oz. preliv iz kisle

foto: Jože Drol

smetane, krompirjevko, olje, kis in zelišča. Vse skupaj še enkrat dobro premešamo in postrežemo s kruhom. Dober tek!

V veselje mi je, da je našim obiskovalcem dnevnega centra hrana teknila in da smo nahranili okoli trideset oseb.

Hvala tudi društvu Kralji ulice in ostalim donatorjem. Se še priporočamo!

Lep pozdrav,

Jože Drol

Dogodki:

2:0/COFESTIVAL

Pisal se je petek, 24. 11. 2016, ko sem se na povabilo svoje mentorice Monike odpravil proti Šiški v mehiško restavracijo. Jasno, ne po moji krivdi, sem zamudil nekaj minut, vendar ni bilo sile. Posebnosti v prometu. Tam so me že čakala dekleta; moja mentorica Monika, sosedka Ana, s katero skupaj živiva v hiši, ter njena mentorica Nika. Ob odlični hrani in prijetnem klepetu je večerja potekala izjemno sproščeno. Vendar to še ni bilo vse, čakalo naju je še presenečenje v obliki ogleda moderne plesne predstave Gorana Bogdanovskega pod naslovom 2:0. Zdaj pa še nekaj besed o sami predstavi, kot sem jo dojel. Na začetku sem bil malce skeptičen glede tega, kaj se nam obeta. Ko pa je plesalec potegnil zastavico, ki označuje kot, ter se skupaj z ostalimi postavil na sredino odra ter v stilu dviga zastave na otoku Iwo Jima med 2. svetovno vojno, sem dojel bistvo. Predstava je bila odlična, saj so nas plesalci s pomočjo nogometa

foto: osebni arhiv

popeljali skozi različna obdobja naše zgodovine. Od prej omenjene Iwo Jime pa do slov. samostojnosti ter zdrav v našem parlamentu. Po koncu smo se skupaj odpravili proti domu (Polje 9) in s puncami sem podelil svoje dojemanje predstave. Prejel sem hudomušen odgovor: »Kaj si pa gledal? Me, dekleta, smo si ogledovale plesalce ☺.«

Vsem toplo priporočam obisk, če bo še možen, saj boste deležni veliko smeha. Za konec pa še iskrena zahvala Moniki in Niki ter vsem iz društva KU za to čudovito presenečenje pa tudi moji sosedki Ani, ker me prenaša takšnega, kot sem.

Matic

KONFERENCA - NIJZ

NIJZ Nacionalni inštitut
za javno zdravje

V torek, 29.11.2016, smo se udeležili strokovnega posveta ob svetovnem dnevu aidsa, ki ga je organiziral Nacionalni inštitut za javno zdravje v sodelovanju z Ministrstvom za zdravje. Med drugim so svoje dejavnosti predstavile nevladne organizacije Legebitra, DIH in Škuc, ki so poudarjale predvsem pomembnost preventive in nujne ozaveščenosti ljudi ter vseh rizičnih skupin prebivalstva. Tekom posveta je svoj pridih dodala tudi medicinska stroka, ki pospešeno deluje na bodočem, naprednem in uspešnejšem zdravljenju obolelih. Predstavljen pa je bil tudi predlog nacionalne strategije preprečevanja in obvladovanja okužbe s HIV za obdobje 2017 - 2025.

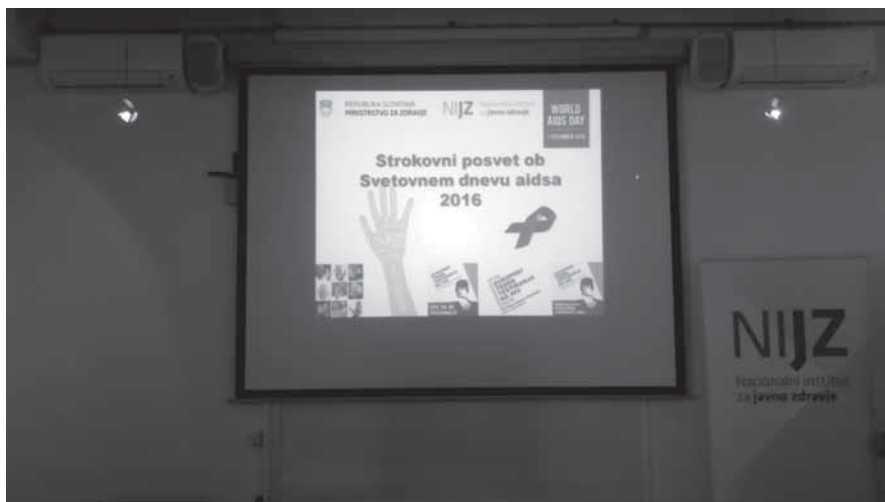

foto: T.

T.

KLIC DOBROTE, CELJE

Slovenska Karitas nam je velikodušno podarila nekaj brezplačnih vstopnic za njihov že 26. dobrodelni koncert. Tako smo najeli kombi in se v sredo, 23. 11. 2016, odpravili proti Celju. V dvorani Golovec smo se pomešali med množico in prisluhnili slovenskim izvajalcem. Večer so nam ob spremljavi orkestra slovenske policije popestrili Nuša Derenda, Eva Černe, Nuša Drašček, Modrijani, Damjana Golavšek, Ivan Hudnik in drugi. Uživali smo ob lepi glasbi in bili presenečeni, da je toliko dobrih ljudi pripravljeno darovati, saj se je zbralo zelo veliko denarja za pomoč ljudem v stiski.

Marija Šušteršič

foto: Nika Verdnik

PRVA ZMAGA V EVROPSKEM POKALU

Pa se je zmaga Union Olimpiji nasmehnila tudi v Evropskem pokalu. Ob 5 porazih je tako k svojemu izkupičku dodala še tako zeleno zmago, ki pa ji na žalost prav nič ne pomaga pri napredovanju v naslednji krog tekmovanja. Ljubljancani so bili s 76 : 72 boljši od vodilne ekipe nemškega prvenstva – Ulma. Varovanci trenerja Gašperja Okorna so prikazali mogoče najboljšo tekmo v sezoni in si zasluženo priigrali zmago, ki se jim je v prejšnjih krogih tako uspešno izmikala. Ekipi sta si bili blizu skozi celotno srečanje, odločilno prednost pa so si Ljubljancani priigrali sredi zadnje četrtine, ko je težko trojko zadel ljubljanski kapetan Mirko Mulalić; sicer s 16 točkami

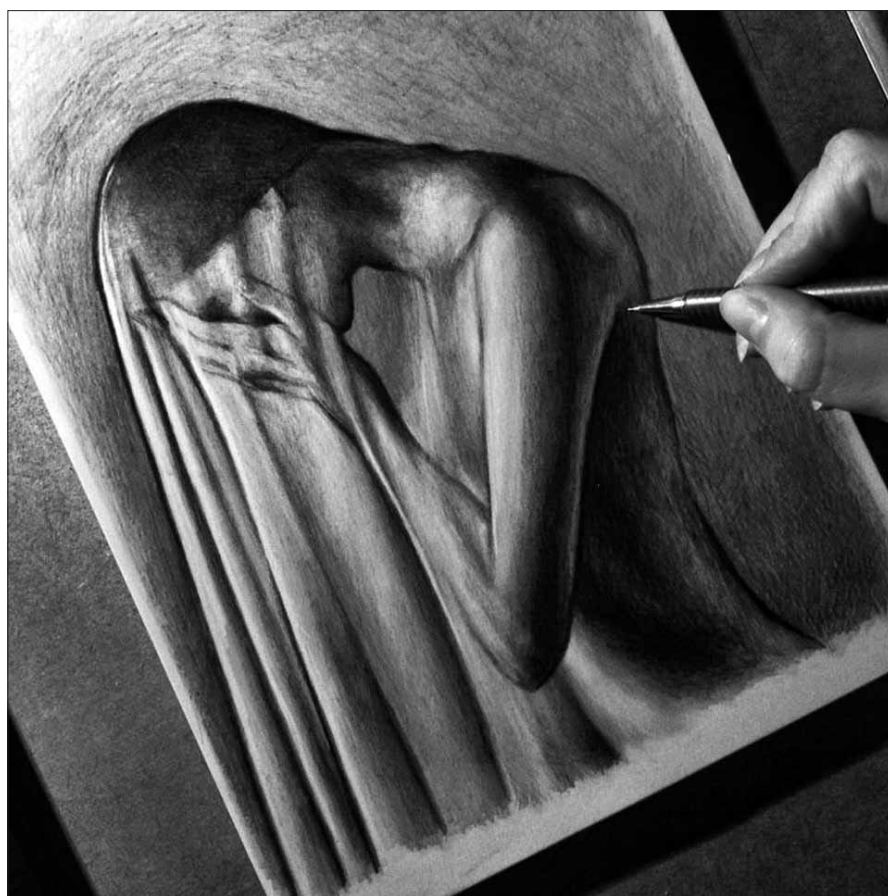
prvi strelec domačih. Tekma se je za večino gledalcev zdela odločena, saj je semafor tri minute pred koncem kazal +10 za Union Olimpijo, pa vendar ni bilo tako. Po nekaj neuspešnih napadih Ljubljancanov se je minuto pred koncem srečanja nemška ekipa približala na vsega 4 točke zaostanka, a je na vprašanje o zmagovalcu z blokado 22 sekund pred zadnjim piskom sirene odgovoril Devin Oliver.

Kralji se klubu zahvaljujemo za radodarnost in jim iskreno čestitamo ob uspehu! Pa še na veliko zmag v novem letu 2017!

S. P.

NEVID(E)NA LUBLANA IN ŽULJI V ČEVLJIH

Na Štajerki stalno poka. Najbolj pa v zgodnjih urah. Kdaj naj grem, da ne bom zamudila? Tisti, ki imajo fleksibilen delovni čas, še dobro, da izberejo vmesne ure, kajti vse je bolj sproščeno. Zamenjala sem staro kuhinjo z drugo staro, a zelo lepo ohranjeno. Podarjeno. Gospa, mlada celih 86 let, je zapustila svoje domovanje v petem nadstropju bloka brez dvigala. Bila je prostovoljni zapornik stanovanja, kajti pet nadstropij dol in gor pomeni cel podvig. Ta menjava je bila tudi za mene pravi teater muk. Ampak, Nevid(e)na čaka in lepo je, če si pravočasen. Prideš pravočasno, potem pa iščeš toaletni prostor. Sem že na troli, eh, gneča je na vseh teh cestah. Odločila sem se, da bom raje malo hodila, in naenkrat sem ugotovila, da sem nekoliko zgrešila smer. Pred mano Žale in vrane, za mano pa praznik vseh svetih. Z njimi udariš sedmino. Vmes obupuješ, ker sploh ne veš, kako naj zadevo urediš, da ne zamudiš pol dneva. Še dobro, da se je mlada ekipa z našo Milko v deževno-snežnem dnevu že premaknila do naše posredovalnice rabljenih predmetov Stare robe nove rabe, da mi ni bilo treba korakati do Mestne hiše. Tako je bila zamuda neznatna in vstopili smo na toplo. Naši rdeči noski so dokazovali, da nas že rahlo zebe. Hodili smo, zunaj pa je deževalo in pihalo. Tu pa tam smo postali, kako rekli in se ustavili na Kraljih ulice. Z udeleženkami pohoda smo še ujele kavo, a so bile punce malce zadržane. Zaslišala sem globok glas možakarja: »Za božjo voljo, saj smo samo ljudje. Samo ljudje.« In je zapel refren od Riblje čorbe Pogledaj dom svoj anđele (Poglej svoj dom, angel). In so se nasmejale, zadržanost se je prelevila v most. Žalosten je ta naš dom Zemljanov, žalosten. Spomnim se še časov, ko nismo bili veseli obiskovalcev s fotoaparati in kamerami. Še posebno, če so ti snemali ali fotografirali brez vprašanja. Brezdomci so marsikje nezaželeni gostje, z izjemo svojih postojank. Tam so pač dobrodošli in vedno pogumneje navezujejo stike s pohodniki v naših čevljih. Kakšno bleknejo, vprašajo, se izrazijo, vse to pa je zelo mostiščarsko. Hvala vam. Ko si na ulici, se je težko

Leah Artist Mihalič

deliti na tiste in one, saj obstaja skupni imenovalec. Ta je, da se nimaš kam umakniti, kam iti. Po navadi na ulici preteklost izgine. Prijatelji, šola, sistem, vse izgine. Namesto tega se odpirajo nevidne poti in sence, ki so živa bitja. Spomnim se Boya, ki je pripomnil, da imajo pri njih ogledala, s pomočjo katerih lahko vse vidijo. Ulica lahko postane nebrzdana norost in kot delavec moraš biti pripravljen na vse, tudi na to, da te napadejo. Punce sem povabila do Vincencijeve zveze dobrote, bile so za, potem pa so si na Prešernovem trgu premislile. Verjamem, da so bile po dveh urah predstavljanja bede in nenehnem škrebljanju dežja že naveličane. Tudi sama sem se doma najprej dobro ogrela in sezula čudne čevlje. Res je dolga pot od strehe do naslova, do doma, zaželenosti in občutka varnosti. Pri meni je trajalo skoraj dve desetletji. Glede na plačilne liste JJJJJJJ-jevcev, mi je vse bolj jasno. Lepo vas prosim, marsikje se lahko

plače v naših javnih službah zvišajo, če se bo nehal naš skupni denar zlivati v žepe zasebnikov z neprimernimi prodajno-nabavnimi cenami. Sramota, za povrh pa se je za to vedelo četrto stoletje. Ker se plače že dolgo ne zvišujejo, mi ni jasno, kako vsem tem ljudem omogočiti dostop do pomoči, hrane, obutve, oblačil. S tem denarjem komaj preživijo in zagotovo ne v najemniškem stanovanju, saj to ne bi zneslo. Če pa že nekako znese, bomo v prihodnosti imeli gromozansko luknjo v proračunu. Kdo bo čez leta kril izgubo zdravja teh ljudi? Izjava moje znanke, matere samohranilke, se glasi: »Imam punčko. Delam za minimalca. Živim v najemu. Od plače nama za preživetje ostane 120,00 EUR.« »Zaproši za pomoč,« ji svetujem, ona pa mi odgovori, da jo je strah prositi za pomoč, da ji ne bi vzeli njene punčke, saj je očitno ni sposobna preživljati.

Anastazia Om

foto: osebni arhiv

Sol in Koper:

NOV ZAČETEK ... ZNOVA

biba.koper@gmail.com

Januarska jara kača vas bo ravno zadela. Ostali ste (če imate srečo) s prepolnimi trebui, praznimi denarnicami, odvečnimi darili, prijatelji, ki so se zavlekli nekam v kot na zdravljenje ponovoletnega žuranja ... Ni vam najbolj prijetno te dni. Ampak to je cena, ki jo plača večina, ker se novemu letu preprosto pripisuje prevelik pomen. Kaj je pa tako lepega, da lahko praznujemo? Kaj je tudi smiselnega praznovati, zato ker se koledar premakne za en dan naprej – to kar počnemo vsak dan, celo leto. Vse skupaj je samo zelo premetena poteza kapitalističnega in konzumerskega sveta. Naučil nas je, da ocenjujemo ljubezen ljudi skozi velikost in, še bolj, vrednost darila. Kakšna neumnost. Mene ima kar nekaj ljudi rado, pa nima denarja niti za osnovne stvari. Podobno razmišljam tudi sama; če z majhnim nisi zadovoljen, zadovoljna ... nisi moje sorte človek. Če že mora biti darilo, potem gotovo simbolično in uporabno. Potrošiti nekaj deset ali celo več evrov na darila je nebuloza. Posebno neumni se lahko počutite, ko zetu kupite tiste res fajn nogavice, pa jih nikdar ne obuje. Ali hčeri parfum, pa popolnoma zgrešite vonj. Kje so časi, ko smo na jelko dajali bonbone in piškote in zgolj nekaj bunkic, ki so bile steklene in si jih moral shranjevati res pazljivo? Kje časi, ko je iz babičine kuhinje prijetno zadišalo po prazničnem kosilu? Kje igre, sneg, veselje, otroški smeh ... vse počasi izginja. Nekam v meglo, ki je vedno bolj gosta in iz trenutka v trenutek manj vidimo, ogromno pa nalašč spregledamo, ker ... ker ni časa. Ni časa za nič več kot samo ambicije, komolčkanje, tekmovalnost, večji, boljši, hitrejši, pametnejši, lepši ... STOP! Za trenutek globoko vdihnimo še tega malo zraka, ki ga imamo na razpolago. Napolnimo pljuča. Izdihnimo. Spomnimo se drugih časov. Ko smo bili mlajši in se je vse zdelo tako preprosto, vse tako logično. Kot otroku je vsakomur marsikaj jasno. Večkrat bi morali poslušati otroke, mladostnike. Vendar smo vpeti v svojo mantro: »Go, go, go!«, iz katere ne vidimo več izhoda. Postali smo nepodmazan vijak v ogromni mašineriji pridelovanja zgolj ene dobrine. Denarja. Denar je obnorel svet. Pisan papir. Kako smešno. Nekdo je določil, da bo ta papir dobra zamenjava za vse, kar si želimo, in čemur po neumni glavi slepo sledimo. Le zakaj? Kaj je manjkalo blagovni menjavi? Gotovo kakšna finesa, ampak v svoji osnovi je bila ta vrsta plačevanja in kupovanja zelo poštena in predvsem ekonomična. Kupovalo se je tisto, kar se dejansko potrebuje, in ne vse tisto, kar mislimo, da potrebujemo zaradi bombardiranja reklam in za kar mislimo, da si želimo. Že 16 minut po nakupu nas veselje mine ... in že imamo naslednjo željo. Enako pomembno, enako gorečo. Blah, blah, blah. Nič od tega ni res. Potrebujemo hrano in vodo ter oblačila zaradi preživetja. Vendar to ne pomeni, da potrebujemo 5 vrst sira in vsaj 6-krat na teden meso. Ne potrebujemo 17 parov čevljev, enajst kavbojk in 24 majic. Postali smo pravi horderji. Nabiramo in skladiščimo robo, ki je nikdar ne bomo zares potrebovali ali uporabili. Vsi imamo tisto srajco in hlače, ki so se izgubile v črni luknji naše omare ... Nekoč smo ju radi nosili, sedaj ju od vsega nakopičenega blaga ne vidimo več. Sledenje trendom. Kar v krohot me spravi. Kdo se je spomnil tega? Kakšni trendi neki? Zakaj ni trend, da pomagaš sosedu postaviti streho? Zakaj ni trend, da pomagaš sočloveku? Vse, kar je vrednega, je izgubilo pomen.

Matilda

Zgodi se celo, da te ljudje gledajo čudno, ko želiš povedati, kaj si misliš glede vsega. Za nove generacije je to dejansko način življenja. Tu pride tista moja zahvala, da sem že »dama« v letih. Imela sem to srečo, da sem odrasčala v času, ko smo se družili osebno in ne preko različnih povezav na telefonih, ko smo vedeli, kaj pomeni razbito koleno zaradi igre na prostem, ko smo se vedno našli na vsakem zmenku, kljub odsotnosti mobilnih telefonov, ko smo verjeli v prijateljstvo in cenili malenkosti. Nič nimam proti napredku. Nasprotno. Mislim, da mora obstajati. A nikakor ne za ceno medsebojnih odnosov in popolnoma pomešanih prioritet. Ravno v času praznikov so ljudje nenadoma empatični. Toda zapomniti si je treba, da so vsi pomoči potrebni, v revščini in pomanjkanju skozi vse leto in ne samo za božič in veliko noč. Tudi sami smo v pomanjkanju, če bomo le iskreni sami do sebe. Vedno manj je ljudi, ki jim lahko instiktivno zaupamo. Vedno manj ljudi, ki so pripravljeni ob 2h ponoči priskočiti na naš krik. Vedno manj je vsega. Kopiči se le denar in nepotrebnosti. Zemlja je postala eno veliko odlagališče. Naše osebno smetišče. Grozljivo. Potrebne so spremembe. Vsak naj začne pri sebi. Najprej. Za vzgled. A kaj, ko je tako lahko reči: »Le kaj bom jaz spremenil na bolje, popravil?« Na ta način se odcepimo od zadeve in je moralni maček skoraj ničen.

Čas JE za spremembe. Velike.

Vaša Biba

Opodpiram - MILENA MIKLAVČIČ

018
KRALJI
ULICE

Nekoč sem se pogovarjala z žensko, ki je vrsto let, menda več kot dvajset, živela ob nasilnem možu in dan za dnev prenašala udarce, ki so padali po njej. »Zakaj ste vztrajali? Zakaj ga niste že po prvi klofuti zapustili?« jo sprašujem, ko se usede kraj mene.

»Ne vem povedati,« čez čas odgovori in skomigne z rameni, »navadila sem se na to, da sem tepena. Če se je kdaj zgodilo, da je prišel domov in me ni niti opazil, sem stala na pragu in čakala, da bo priletelo. Zdelo se mi je, da nekaj manjka, kadar ni ...«

Podoben občutek imam takrat, ko se preko Kongresnega trga z naglimi koraki približujem podhodu proti Maximarketu. Zmeraj naletim na brezdomce, ki sedijo na kamnitih klopeh. Večina me niti opazi ne. Včasih sta tam tudi moški in ženska, ki imata psa. Takega z repom in na štirih nogah. Kdaj pa kdaj se prepirata, spet drugič se nečemu smejita ali pa gladita psa, ki potrpežljivo čaka med njima. Kadar je v podhodu mirno, če ne smrdi po scalini, če na tleh ne leži nobena steklenica, če ne vidim nikogar, ki bi – skrčen vase – stoično čakal, da mine dan, upočasnim korak, ker se mi zdi, da nekaj manjka. Da ni vse tako, kot bi moralo biti.

Včasih komu stisnem v pest evro ali dva, moja prijateljica, gospa pri devetdesetih, ki stanuje v bližini, jim na zimo prinese tudi kakšno oblačilo. Smilijo se ji, ker ve, da jim mraz leze vse tja do kosti.

O brezdomcih, mimo katerih hitim, ko prihajam k njej na obiske, se velikokrat pogovarjava. Stojiva ob oknu in strmiva v mračno, z oblaki prekrito nebo. »Ljudje, ki jih poznam, imajo dva obraza. Ko se prižgejo kamere in jih gledamo, so do brezdomcev prijazni, pravijo celo, da bi vse naredili zanje. Tisti trenutek pa, ko se umaknejo med štiri domače stene in trikrat zaklenejo vrata za seboj, pozabijo na svoje visokoteleče besede.«

Zdi se mi, da brezdomce veliko bolj razume od mene. Pozna se mi, da živim na kmetih, kjer brezdomcev v današnjem pomenu besede nimamo. Spominjam se le Petra, ki se je pred leti preselil na obalo k neki ženski. Po kakšnem letu se ga je naveličala in postavila golega in bosega na cesto. Domov ni več mogel iti, ker so mu sinovi zagrozili, da ga bodo prebutali, za najeto stanovanje pa prav tako ni imel denarja. Pa bi ga morda še napraskal, če ne bi že navsezgodaj zavil do bifeja v Luciji, kjer je potem dan preždel do večera, ko se je zavlekel v opuščen gostinski objekt nasproti pristanišča. Sredi oktobra, ravno na rojstni dan, so ga našli obešenega.

»S policije so me poklicali, naj ga pridem iskat,« mi je pripovedovala njegova žena, od katere se pravzaprav ni nikoli ločil, »pa sem jim rekla, naj ga zagrebejo tam, kjer so ga našli, barabo.«

Menda so ga res, ne vem točno. Le takrat, ko se peljem skozi Portorož, me čudno stiska pri srcu. Peter je bil dober človek, le malo preveč vihrav. Verjel je, da imajo ženske z velikimi joški tudi veliko srce.

Ko sem bila še otrok, je bilo brezdomcev več, kot jih je danes. Zaradi njihovega drugačnega načina življenja so jim rekli *vaški posebneži*. Bili so pač časi, ko se nekaterih stvari ni smelo imenovati s pravimi imeni.

Ena teh, ki je bila s svojimi tremi culami stalno na cesti, je bila tudi Lenčka. V nedeljo je šla tudi k maši, a v klopi zraven nje ni nikoli nihče sedel. Ker se ni umivala, je smrdelo, da bolj ne bi moglo. Kaj točno je nosila v culah, ni nihče vedel. Kadar se je peš odpravila proti Ljubljani, je imetje naložila na lesen voziček.

foto: osební arhiv

Otroci so nekaj časa tekli za njo, a jih je toliko časa podila s palico, da so odnehali. Ljudje so pravili, da je bila kot mlado dekle zelo privlačna in radoživa. Potem pa ji je nekdo storil silo, kar ji je spodneslo tla pod nogami. Ko so za njeno nosečnost izvedeli starši, niso dosti razmišljali: postavili so jo pred vrata in ji zagrozili, da ji bo trda predla, če se jim še kdaj prikaže pred oči. Več mesecev je blodila sem in tja, nikjer ni imela obstanka. Prvi popadki so stresli njeno ubogo, shujšano telo v garaži, ki jo je nekdo pozabil zakleniti, v bližini Brezovice. Uboga reva si je pomagala sama, kakor je vedela in znala. Otroka je zavila v eno od jop, ki jo je grela pred vetrom, ki je zavijal med strehami. Ubožček ni dočakal jutra. Zmrznil je prej, preden so miličniki ustavili tavajočo žensko, ki je, vsa krvava, kričala na pomoč. Od takrat naprej Lenčka ni bila več pri sebi. Dobri ljudje so jo včasih vzeli čez zimo pod streho. Kadar je bila dobre volje, je domačim otrokom pripovedovale strašne zgodbe o pošastih in enookih velikanih. Če pa je bila slabe volje, nas je s palico odganjala od sebe in nam grozila, da nas bo začarala. Bila je že v letih, ko je spoznala Lipčeta. Doma je bil nekje s tolminskih hribov. Zakaj je kolovratil po Cerkljanskih hribih, ni vedel nihče. Kadar mu je zmanjkalo za *šnopc*, se je udinjal za *ceraharja* pri zidarjih. Pravili so, da je bil zelo priden delavec. Samo ena stvar ga je napodila od dela: kisló zelje. Ko ga je zavohal, je v trenutku spustil iz rok lopato ali kakšno drugo orodje, pobral svoje reči in brez odvečnih besed izginil za ovinkom. Ko je prispel v drugo vas, je v gostilni, ob kozarčku, razlagal, da njemu nihče ne bo obešal zelja po rebrih. Nihče! Pisalo se je že leto 1985, ko smo Lenčko prvič videli v njegovi

družbi. Delila sta si hlebec belega kruha in se nečemu na ves glas smejala. Lipče je *šnitke* namakal v domač *šnops* in ni se še zmračilo, ko je bil že pijan kot klada. A ga je Lenčka brez odvečnih besed in godrnjanja naložila na svoj voziček in odpeljala s seboj do bližnjega kozolca. Kaj točno sta počela do jutra, ne vem, spominjam pa se, kako sta družno prilezla izza kupa sena, se malo otresla, pokimala proti nam, mimoidočim, in se odpravila za nosom.

Na njuna stara in betežna leta so gospe s centra za socialno delo poskušale nemogoče: hotele so ju spraviti v dom za starejše, a jim ni uspelo. Vsakič ko so ju namestili v eno od sob, ju skopali in zmetali stran smrdljiva in ušiva oblačila, sta jo sredi noči – že kako – podurhala na svobodo.

V letih, ko sem hodila od ene vasi do druge in zbiral zgodbe o življenju naših prednikov, sem ponovno naletela na Lipčeta. Pobarala sem ga po Lenčki, a je zmajal z glavo. Zasmilil se mi je

v dno srca, tako osamljen, ubog in star se mi je zdel.

»Mi poveste svojo zgodbo?« sem ga prosila, medtem ko sem vlekla iz torbe steklenico viljamovke.

»Pa bom, če te lahko držim za koleno,« se je zasmejal s svojimi škrbastimi zobmi.

Ko danes razmišljam o njegovi zgodbi, nisem povsem prepričana, če mi je lagal ali je govoril resnico. Nikoli ne bom pozabila: ko je končal, mi je z zamahom roke dal vedeti, da me ima dosti, naj mu izginem izpred oči.

Malo preveč sem se obirala, priznam. Ko sem se obrnila, je stal pred menoj s spuščenimi hlačami, golo zadnjo plat je dvignil v zrak in nagravžno ter na ves glas prdnil.

Stekla sem, kolikor so me noge nesle.

Milena Miklavčič

TIŠINA

NAJ KONČNO SPREGOVORI,
V VEČNOST DONI Z BUČEČIM BASOM,
STOJEČ MED SLOKIMI OBOKI
POSLUŠAM TIŠINO Z BARJANSKIM NAGLASOM.
NAJ NJENA OSTRINA VSE PREGLASI,
SAJ KO TIŠINA SPREGOVORI,
BESEDE NEMOČNO POSPIJO.

V NJEJ SE RAD POTUHNEM,
V PREMOLKU UTIHNEM,
SEBI NESLIŠEN, TEBI NIČ MANJ,
TJA V VETER JIH ZASEJEM,
BESEDE SLABO SLIŠNE, BESEDE ZATIŠNE.

MOLČAVOST, NEMILOSTI KRIK,
TIŠINE NAVDIH SE ŽE ROJEVA V PESEM,
TU NOV PESMI JE SVEŽENJ,
NOV STIH PRAV NIČ BETEŽEN.

BREZ TIŠIN JE VSE BLEBETAVOST,
NEUBRANO PETJE, ZVOKOV SMETJE.
SEDIVA, TIŠINA V NAMA ODMEVA,
DO GODNEGA JUTRA NAJ POSNAMEVA,
ŽE ZGODAJ ODRINEVA POKONČNO NAPREJ.

GROBNA TIŠINA, SPEČA SREČA,
TAM TIHOTNO RASTE VRTNICA DEHTEČA,
NEKDO V DALJAVI PA VZTRAJNO POPEVA,
DA SVA ŠE DALEČ OD LABODJEGA SPEVA.

BARJANSKI

Krema

Čez sto let
bo vse drugač.
Nihče ne bo več
nosil hlač.
Nosili bomo
tako kremo, da se
z njo namažemo
in gremo.
Ne bo nas zeblo,
ne bo nam vroče,
s tako kremo
bo to mogoče.

Nedeljka

OTROŠTVO

TA UBOGA SREČA JE PRAV ŽALOSTNA BABURA,
PRAVI, DA VRATA V PRIHODNOST SO ODPRTA,
A PRTLJAGA, KI JO NOSIM, SREBRNINA MOJEGA OTROŠTVA,
JE LE MRTEV KAPITAL, BREZ JEDRA, DUŠE IN SRCA,
ŠE TA POLZI IZ ROK V UMIRANJE UBOŠTVA.

NE KONJA IN NE PUJSA,
LE MEHKI KOŽUH, VLAŽNI SMRČEK IN MEHKE TAČKE
KOT OTROK SEM SANJAL,
NEŽNE ŽELJE SO UGASNILE, ŠAPICE ZA LAHKO NOČ
OSTALE SO NEDOSEGLJIVE.

KATARINA KALABA

foto: osebni arhiv

Gostujoči kolumnist:

Roman Kuhar

O MIRU

020
KRALJI
ULICE

Včeraj sem na festivalu LGBT-filma, ki je konec novembra in na začetku decembra potekal v ljubljanski Kinoteki, gledal dokumentarni film *Strike a pose*. Film pripoveduje zgodbo o sedmih plesalcih, ki so spremljali Madonno na njeni znameniti in kontraverzni turneji leta 1990. Prav zagotovo se jih spomnite! Če ne drugače, iz črno-belega videa za skladbo *Vogue*. Turnejo in njeno ozadje so takrat zabeležili v prav tako črno-belem filmu *Truth or Dare*, ki so ga pri nas prevedli v *Postelji z Madonno*. Dobro se spomnim, kako sem ta film kot devetnajstletnik, ki se še ni soočil s svojo seksualnostjo, požiral z očmi v napol podrti kinodvorani v Kranju. Bržkone je bila to ena od prvih odkritih reprezentacij homoseksualnosti v mainstreamovskem filmu, ki sem ga lahko gledal na rednem programu lokalnega kina.

Film je bil za svoj čas kontraverzen. V posnetku s televizijskih poročil neke ameriške mreže je voditeljica kot primer šokantnosti filma izpostavila dejstvo, da v njem lahko vidimo dva moška, ki se poljubljata po francosko. Ljubljanska publika v Kinoteki je ob tem bruhnila v nekontroliran krohot. Seveda sem se smejal tudi sam: petindvajset let star posnetek z ameriške televizije, ki se spotika ob poljubljanje se moška, je danes, ko so gejevski liki sestavni del običajnega (družinskega) večera pred televizijskimi sprejemniki, nič drugega kot smešen. In je hkrati tudi znak, da so se kakšne stvari vendarle spremenile na bolje. Včasih, ko si sredi dogajanja in se dnevno boriš z nečim, kar se zdi kot mlini na veter, ne vidiš, kako podiraš zidove nestrpnosti. Ti se seveda brez neprestanega boja sezidajo nazaj in težko je sprejeti dejstvo, da nobena pravica ni samoumevna in izbojevana za vse večne čase.

A kakšni zidovi kljub vsemu ostajajo. Pogosto v naših glavah. Ob enega od njih sem se zaletel pred nekaj tedni. Bila je ena od tistih sobot, ko bi malo potegnil spanje, pa sta me pasji mrcini zbudili in z javkanjem povedali, da je čas za lulanje. Mož na drugi strani postelje je uporabil svoj stari trik, ki ga potegne iz rokava vedno, ko ne določiva, kdo je zjutraj odgovoren za pse: delal se je, da trdno spi in da ne sliši pasjega cviljenja ...

Nejevoljen sem se spravil iz postelje, psa peljal lulat in si skuhal kavo. Potem pa me je – bogsigavedi od kod – prevzela nekakšna svetniška dobrota. Sklenil sem, da bom moža, ki je mirno smrčal v postelji, odrešil trgovine in pošte in vse te opravke uredil, še preden se zbudi. V trgovini sem nama kupil dovolj hrane za čez vikend in na poti nazaj sem se nameraval ustaviti še na pošti: oba sva dobila priporočeno pošiljko in vedela sva, da nama banka pošilja novo bančno kartico. Doma sem brez razmišljanja pograbil oba listka z obvestilom o prispeli pošiljki in šele na poti iz trgovine proti pošti so me začeli črvičiti dvomi, tako dobro poznani iz številnih podobnih situacij: zagotovo me bodo vprašali, kdo je ta drugi gospod. Seveda bi po vseh pravilih moral imeti njegovo dovoljenje, da dvignem pošto, a moja starša na isti lokalni pošti dvigujeta pošiljko eden za drugega brez kakršnih koli pooblastil. In še marsikdo, ki je poročen. A midva nisva, ker ne moreva biti. (Hvala, država.) V glavi sem se že kregal z gospo za prodajno mizo in si obljubil, da moža ne bom zatajil. (Vidite, tudi to je napredek: pred leti bi ga bržkone prekrstil v »sostanovalca«, »kolega« ali kar je še takih evfemizmov.)

arhiv Svit-a

Na pošti me je z nasmehom pozdravila prijazna gospa, ki sem ji izročil oba listka. Šele ko se je vrnila s pošto, je opazila, da je ta naslovljena na dvojce različnih moških imen. »Ja, ampak ...« je začela, »kdo pa je ta drugi moški?« Vedel sem, da se bo to zgodilo. »Moj mož,« sem rekel in gospa se je v trenutku zresnila. Z obraza je izginil nasmeh in vame se je spet naselil tisti grozni občutek nepripadanja: njen pogled, s katerega sem razbral homofobijo ali pa jo tja morda samo projiciral, me je v trenutku naredil za majhnega dečka, ki je na milost in nemilost prepuščen teti na drugi strani mize. Po nekaj trenutkih tišine in osuplosti – joj, prejoj, na pošti je gej! – sem neprijetno tišino prekinil z dodatkom: »Saj živiva na istem naslovu ...«

Gospa se je slednjič odločila in pritisnila žig v tisto svojo veliko knjigo: izročila mi je obe pošti. Na moj »nasvidenje« ni odgovorila, mene pa so noge kar se da hitro odnesle s pošte. Jutro je bilo, kakopak, uničeno. Z leti sem si sicer nadel trdo kožo in v primerjavi s problemi nekaterih drugih je tale slaba volja mačji kašelj. A ne gre za to. Jezen sem bil nase, ker sem ponovno dovolil zlobnemu človeku, ki ne vidi preko svojih plank, da me spravi v slabo voljo. Moj prijatelj vedno pravi: Ne potrebujem tega, da me imajo ljudje radi, kljub temu da sem gej. Potrebujem samo to, da mi dajo mir. Pa čeprav je ta mir vreden zgolj samo besede »nasvidenje«, ko se človek poslovi.

V novem letu nam zato vsem skupaj želim predvsem miru. Pa ne tistega, o katerem pridigajo sodobni farizeji. Želim nam, da bi v svoji različnosti ohranjali mir drug pred drugim. Za začetek bo že to veliko. Srečno!

Tanja San in Anastazia Om:

KRALJICA IN KRALJICA

Mojca Fo

TANJA SAN:

FIŽOL, SOLATA, MALINA, ČESEN, TI ODPAD.
POLJE, VDOLBINA, PODRAST, SANJAČ, TI ODPAD.
OKOSTJE, PRIBOR, SLADICA, DRUŽBA, TI ODPAD.

GRMOVJE, JASA, ZALIV, MRTVA VEJA, TI ODPAD.

POGANJEK, KORENINA, RASTLINA, CVET, TI ODPAD.
MLADIČ, NAJSTNIK, STAREC, MESO, TI ODPAD.
POLMRAK, AMERIKA, MORSKA DEKLICA, TI ODPAD.

JAZ, VERIGE, TRUPLO, TI ODPAD ...

ANASTAZIA OM:

S PRIBOROM ŽLAHTNO ZLATIM ZAJAME SLADICO.
S PRIBOROM DIAMANTNIM V SOLATI FIŽOL NABODE, MALINO IN ČESEN.
NA POLJU VDOLBINA, V NJEJ PODRAST, TAM SANJAM, TAM POČIVAM.

NI JE BOLJŠE OD LESENE ŽLICE IN GLAVNIKA.

NA ZALIVU JASA Z GRMOVJEM, ZA OGENJ MRTVO VEJO TRGAM.
IZ KORENINE POGANJEK V RASTLINO, ODPADEL JE NJE CVET.
VMES MED ŠOLO OSNOVNO IN DOMOM ZA OSTARELE ZBEŽAL JE NJE ČAS.

ZDAJ POLMRAK KRALJUJE, MORSKA DEKLICA IN AMERIŠKE RUDARSKE SANJE.
S PRIBOROM ŽLAHTNIM MIMOGREDE ZAJAMEŠ TUDI NJE TRUPLO ZAMAN PADLO.
ZARADI PRIBORA ŽLAHTNEGA MIMOGREDE V VERIGE MESENO ŽIVEČA OKOSTJA DAJEŠ.

RAZPOLAGATI Z DRUGIMI V FORMULI DOBIČKA JE, NI ...

KOFETKARJA, 20. DEL

Takole je to. Naš muc je zbolel. Dva dni ni ne jedel, ne pil. Pa so ga peljali k veterinarju, kjer je dobil dve igli, ki sta ga spravili pokonci. Zdaj pridno lovi miške po vrtu in raziskuje po hiši, kakor kakšen inšpektor FURS-a. Kar nam seveda paše, saj nam je pomembnejši od predsednika države ali pokojnega Fidela Castra. Pa to ni vse, kar se dogaja pri nas. Gospoda iz pritličja sta »prestrihala« železno ograjo, ki vodi na vrt. No, eden je pleskal, drugi ga je pa intenzivno gledal. Kar je hvalevredno. V nadstropju imam toliko dela, da za Veseli december ne vemo, katero pločevinko bi odprli. Pa še ena nepomembnost. Kofetkarjev ne bo več, drugi se namreč poslavlja. Toliko. P.S.: Pa lepe praznike vam želiva

N2 in Taubi

Kraljevi recenzor:

JEAN MICHEL JARRE: ELECTRONICA (TOUR)

30 let čakanja na postaji ali kako je že pel Pestner, bi se lahko brez pretiravanja postavilo ob bok (mojemu) čakanju na Jeana Michela Jarreja. Včasih, ne ravno pogosto, se vendarle *zgodí*: uresniči se ti mladostna želja, in točno to se je pripetilo na torek, 15. 11., v Areni Stožice. Jarre, ki upravičeno nosi naziv pionir elektronske glasbe, je v nasprotju s pričakovanji začel točno ob uri. Izgubljene akademske četrtrgor ali dol, dejavniki, kot so imeniten light show, razni vizualni efekti, več video projekcij (za primer duet z Edwardom Snowdenom: Kje so meje privatnosti) in »onozemska« glasba, so uspešno tvorili atmosfero povsem nove dimenzije, v

katero si se spustil brez omahovanja. Repertoar je ponudil kombinacijo starih hitov (Oxygene 2, 8, 4 – ker je kisik za življenje pač nujen – Equinoxe 7, 4) pa tudi skladb z novih dveh albumov Electronica 1 in 2. Proti koncu smo lahko prisluhnili Oxygenu 17, ki je, ob izidu albuma 2. decembra, okronal 40. obletnico prvega. S prijaznim *merci beaucoup* pa mestoma simpatično francosko angleščino je Jarre, dirigent lastnega orkestra, pokoketiral z navdušeno publiko. Po polnih dveh urah smo se od mojstra z obžalovanjem morali posloviti. Respect!

MG

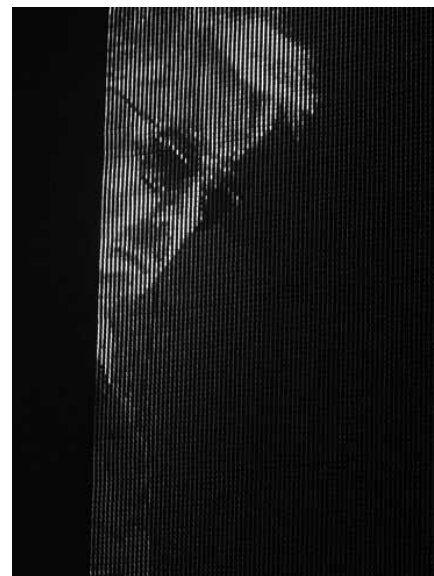

foto: MG

TRIJE SNUBCI, BEŠTEKTEATER, 26. 11.

Povabilo je prišlo znenada, zavzetost mladih entuziastov pa je bilo treba brez oklevanja podpreti. Odločili so se obuditi ljubiteljsko gledališko dejavnost in hlastno pobrskali po arhivih. Luč sveta je ponovno ugledalo delo Frana Milčinskega Trije snubci, ki jih je ob prelomu tisočletja na taistih odrskih deskah že odigral Teater BALANTIN. Bolje trije snubci kot noben, bi lahko rekli, čeprav kvantiteta še nikoli ni bila sinonim za kvaliteto. Gledališka igra v treh dejanjih je tipična kmetska slika; trojici bratov teče voda v grlo, pod nujno potrebujejo nevesto, ki bo poprijela (vsaj) za kuhalnico in metlo. Špela, ki od vsega najbolje vihti jezik, pod grožnjo prihajajočih let nujno potrebuje ženina. Ki je ali ni (?) nujno zlo. Oklene se sklepa, da sprejme tistega, ki bo znal ukrotiti njen jezik. Ji bo uspelo? Tega ne smemo izdati. Pohvale igralcem pa čim več ponovitev ☺.

MG

foto: MG

Ivana Čemažar in Jernej Rodič sta blestela v naslovni vlogi

DAMJANA BAKARIČ: NA TESNOBI

Kako je, ko ti strah zadrigne grlo in ne moreš izvesti običajnega človeškega kontakta, ko postane vsakdanji pogovor z nekom popolnoma neizvedljiv pa tudi prisostvovanje dogodku v dvorani, polni ljudi, nakupovanje v trgovini ...? Ko skratka odpove to, čemur pravimo normalno funkcioniranje? In ko razum nima več nikakršnega vpliva oziroma se zaroti proti nam. »Strah je votel, okoli pa ga nič ni,« je rada trdila moja babica in temu ni imelo smisla oporekati. Vendar pa strah, kot posledica neugodnih življenjskih okoliščin (predvsem pojava več stresnih dejavnikov hkrati), lahko preraste vse občutke in onemogoči posameznikovo dejanje in nehanje. O tem govori knjiga Na tesnobi, v kateri avtorica izjemno odkritosrčno spregovori o osebni izkušnji, z bralci pa

podeli tudi izkušnje sogovornikov, ki so se bili pripravljani o tem odprto pomeniti. Največ o tovrstnih tegobah ve tisti, ki jih je izkusil na lastni koži. Po vsem sodeč sta izmed vsega najtežji soočenje (priznanje nemoči) in v nadaljevanju sprijaznjenje z dejstvom, da nikoli več ne bo tako kot prej. Avtorica nam velikodušno predstavi način, na katerega si je pomagala in s katerim se je potegnila iz brezna, čeprav enoznačnega recepta ni. Nekateri si pomagajo z zdravili, drugi s fizično dejavnostjo, spet tretji obiskujejo skupine za samopomoč ali psihoterapijo (z opombo, da je ta plačljiva), marsikdo pa se odloči kar za kombinacijo več naštetih načinov. Izmed vsega je zagotovo najpomembnejše dejstvo, da deluje!

MG

foto: vir internet

KATALENA, KINO BEŽIGRAD

V skoraj scela polni dvorani Kina Bežigrad, ki je v času svojega delovanja že uspel spremeniti lastnike in v katerem se po novem poleg filmskih projekcij odvijajo tudi koncerti in dejavnosti za otroke, smo sabotirali črni petek (25. 11.), takisto slovesen prižig novoletnih lučk in za krono vsega zignorirali celo *Melanijo*. Tako se je vsaj pošalil šarmanten kitarist zasedbe Katalena, Boštjan Narat. Večer je s svojimi kolegi (imenitnim multiinstrumentalistom Boštjanom Gombačem, vokalistko Vesno Zornik, Polono Janežič na klaviaturah, Robertom Reboljem na bobnih in Tiborjem Mihelič Syedom na tolkalih) otvoril z Nočjo čarownic, potem pa so se družno sprehodili čez večje ali manjše hite, mestoma tudi take, ki so bili odigrani le ob izdaji albuma, kasneje pa bolj poredko. Prisluhnili smo Zelenemu Juriju pa skladbam: (Rad imel bi) jabuko, Prstan in več pesmim iz najmlajšega albuma Enci benci Katalenci (Križ Kraž, Bela lilija, An ban, Gospod in gospa), ki je (to nakazuje že ime) namenjen (naj) mlajši publiki. Pred dvema letoma so ga predstavili v sklopu Druge godbe. Ekipa (dveh predstavnikov) Fidesa (zaposlena sta v zdravstvu) in *undertakerjev* (odetih

foto: MG

v tipično črnino), kot je – malo za šalo, malo za res – dodal Narat, nam je pričarala čarobne trenutke. Za konec pa Lisica. No, skoraj za konec. Z Nezaslišanimi petnajstimi, koncertom v Siti teatru, so lani obeležili 15. obletnico delovanja, kar nikakor ni mačji kašelj in velja tudi za slovensko tradicionalno

ljudsko glasbo, ki z dodanimi elementi Katalencev sili k poslušanju in na ta način neprisiljeno utrjuje (presenetljivo šibko) narodno zavest! Na še kakšno ponovitev ☺!

MG

ŠE VEDNO MAME, SITI TEATER

Mame so še vedno v stikih najmanj enkrat na teden. V tem delu se pripravljajo na glasbeno-plesno točko v okviru dobrodelnega koncerta, katerega izkupiček bodo namenile sirotišnici. Vsaka vaja pa se ne izide ravno tako kot si želijo.

Klara Volaj

V nedeljo, 13. 11. 2016, ob 19.00 smo v Siti teatru sedeli na predpremiери v režiji Uroša Fürsta in po besedilu Jere Ivanc. Samo igro in sproščenost, ki je bila prisotna od začetka do konca, moram res pohvaliti. Besedilo pa je po drugi strani precej komercialno, na momente se ne morem znebiti občutka, da je celo prostaško. Tudi režija ni vrhunska ali diš jemažoka. Vendar pa me je zadnja scena (glasbeno-plesna točka) zares dvignila s stola.

In vsebina? Mame z vsemi svojimi težavami v odnosu z otroki, partnerji, starši, taščami ..., kar je še kako dobrodošla

foto: Marko Delbello Ocep

tema v današnjem hitrem tempu življenja. Seveda ob tem ne bi smeli pozabiti na lepote materinstva, vendar v konkretnem primeru o tem ni bilo govora. Pogrešala sem pridih humorja v zameno za finto na finto, kar je pogosto recept za uspešnico.

Omenjena predstava bo zagotovo komercialna uspešnica. Pa naj bo! Od vseh besedil pač ne moremo pričakovati, da bodo nenadkriljiva.

Barbara Jozelj

MOJ DEŽNIK JE LAHKO BALON,

32. SLOVENSKI KNJIŽNI SEJEM, CANKARJEV DOM, 23. - 27. 11.

Pravzaprav bi dežnik zlahka primerjali s knjigo iz naslova. Tudi z večimi. Ni bolj finega početja, kot je pomikati se med stojnicami in si postreči z razkošjem izbire, preverjati zanimive naslove, preleteti vsebino, poduhati svež tisk ... Se tu pa tam udeležiti kake debate. Označila sem si jih kar nekaj in prvi dan obsedela ob dveh; Kult (anonimnega) avtorja je z govorcema Aljošo Harlamovim in Ano Schnabl izpostavljala vprašanje, v kolikšni meri je prisotnost ali razpoznavnost pisca nujna (ali pač ne) pri oceni pa tudi sprejemu njegovega/njenega dela s strani bralstva, tudi kritičskih peres. Se je nujno razkriti? In če ja, zakaj? Debata Kratkoproznikov je gostila Lucijo Stepančič, Suzano Tratnik in Janija Virka, trojico, ki je v letošnjem letu sproducirala nove naslove krake proze, menili pa so se med drugim o pomembnosti prave izbire naslova, se ustavili pri vprašanju, koliko samega sebe kot avtor vnašaš v tekst, pa še čem. Antonio Scurati je avtor romana *Nezvesti oče* (ki je v Italiji v letošnjem letu dosegel pravi bum) pa tudi državljani tokratne države v fokusu. V romanu razpreda o oblikovanju očetovske identitete v novodobnem svetu in istočasnem nezadržnem razkrajanju partnerske. V pogovoru je vsebino prepletal z lastnimi izkušnjami. Zanimivo in niti malo presenetljivo. Kot vsako leto je bila med različnimi nagradami podeljena tudi tista za najboljši prvenec in prevod. Letošnja dobitnica najprej omenjenega Metka Lampret je prebrala duhovito zgodbo o nesojenem obisku koncerta Pankrtov. Sama pa bi se z veseljem udeležila še česa, a službeni čas ni dopuščal. Se vidimo spet ob letu osorej!

MG

foto: MG

DON'T FORGET ME, TRIBUTE TO RHCP, CVETLIČARNA, 24. 11. 2016

Original je nezamenljiv, zato se je – vsaj dokler obstaja možnost – vredno in priporočljivo udeležiti koncerta še delujočega benda. Kljub temu pa včasih ni tako zgrešeno pristati na nadomestek. Ravno nasprotno, srbska mladež je bila prepričljiva. Zato sem se tudi znašla na prizorišču, kjer se je ob deveti in pol pretakala le peščica (mlajših) obiskovalcev, pa vendar je prostor prevevala fina atmosfera. Ko je zabrenčal *All around the world*, je publika začela kapljati v parter in se pospešeno ogrevati. Snov bi vsekakor sedel. Kot je to veljalo tudi za večino ostalih hitov. Denimo *Parallel Universe*. Kdo lahko zanesljivo trdi, da ne obstaja? Celo več teh. Duše morda ni treba ravno stisniti, da da kaj od sebe, pa tudi ustaviti se ni vedno nujno (*Can't stop*). Včasih to tako ali tako sploh ni mogoče, še sploh ne *By the way*. Že res, da marsikaj v življenju pozabimo, pa tudi strasti se po navadi slej ko prej umirijo. Celo če smo od nekoga še tako odvisni (*Dosed*). Ker ljubezni vsekakor ne gre kazati z obžalovanjem. Na kakšen način bi bilo mogoče pozabiti pomembnega drugega? Ravno zato je *Don't forget me* brezpredmeten. Kadar je pretežko, pač zdrknemo *Na drugo stran*. Pa ne na vekov veke. Hvala organizatorjem ☺

MG

foto: MG

Izza rešetak:

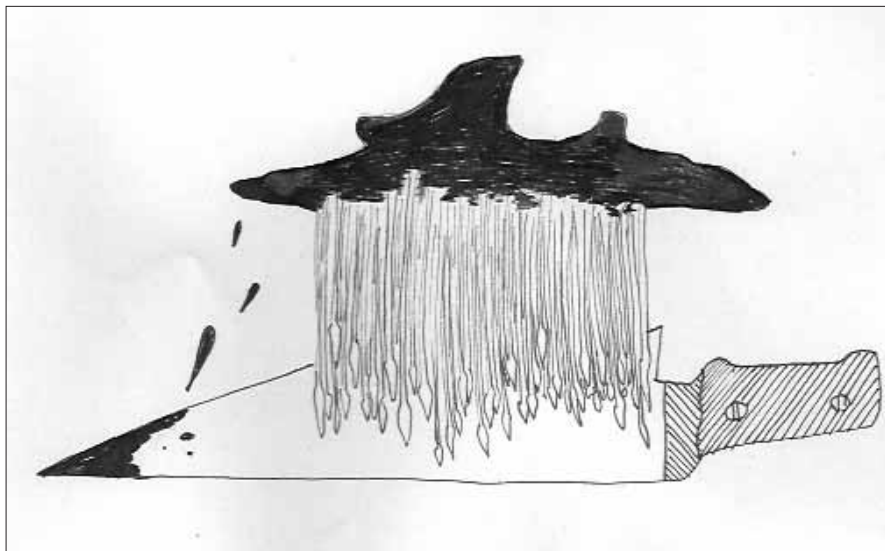
Gostujoča kolumnistka: Zuzanna G. Kraskova

TEMNO POLJE ALI PRIKRITA KRIMINALITETA

foto: osebni arhiv

Joharijevo okno navaja črno področje osebnosti, ki je prikrito nam in drugim, temno polje v kriminalistični terminologiji, ki ga imenujemo tudi temno število, pa predstavlja sinonim za latentno, prikrto kriminaliteto. Gre torej za neprijavljena kriminalna dejanja, ki so se zgodila na nekem območju v določenem času, vendar iz različnih razlogov niso bila prijavljena policiji oz. niso zajeta v statistiko pristojnih državnih organov. Hujše kot je kaznivo dejanje, bolj opazno je, v javnosti bolj odmeva, kar nudi odgovor, da je prijavljanje ali prikrivanje odvisno od narave posameznih kaznivih dejanj. Osupljivo je dejstvo, ki pravi, da je neprijavljenega kriminala nekajkrat več od količine znanega (Pečar, 1999).

Po Pečarjevem mnenju večina kriminala sploh ni evidentiranega oz. razkrita. To je zaskrbljujoče zaradi več vidikov, najbolj pa zaradi dejstva, da so številna kazniva dejanja podprta s strani neoliberalistične ideologije. In slednje ponuja dilemo, kajti nekateri strokovnjaki s tega področja menijo, da je odkrita kriminaliteta le vrh ledene gore in da večina kaznivih dejanj uradno ni zaznana. Obseg temnega polja je obratno

Damjan Majkic

sorazmeren s pripravljenostjo žrtev za prijavljanje kaznivih dejanj. Drugače rečeno; večja je pripravljenost, manjše je temno polje. Temno polje se najpogosteje omenja v policijski statistiki, se pa prenaša v statistiko tožilstva, sodišč in v statistiko oseb, zaprtih zaradi kaznivih dejanj. Sklenila bom z omenjenim Joharijevim oknom, ki navaja področje osebnosti, ki se imenuje slepa pega in ki predstavlja področje, prikrto vsem

drugim kot tudi nam samim. Torej, predvidevamo lahko, da se vse osebe, ki storijo kriminalno dejanje, na primer na področju gospodarstva, mirne duše sklicujejo na to področje osebnosti, češ, siva pega. Gotovo se tam skriva intenca za to dejanje, le da jaz tega ne vem, ne morem vedeti, niti drugi, potemtakem – nisem in ne morem biti kriv ... Kako prikladno.

LUDSKA KUHNA, LITVANSKA JUHA

Iz korenja, repe, kolerabe, peteršilja, pora in čebule skuhamo navadno zelenjavno juho. Dodamo dve zvrhani žlici riža in kuhamo, dokler riž ni mehak, potem vse skupaj spsiramo, posolimo, popoprmo in dodamo dve kocki sladkorja. Zmešamo dva rumenjaka z eno žlico kisle smetane in malo ohlajene juhe, dodamo v juho, jo pogrejemo, a pazimo, da ne zavre. Zraven serviramo ocvrte rezine kruha.

Star kuharski recept je izbrala Natalija Grebenc

osebni arhiv

**BOJDA SE USTAVO SPREMINJA S TRESOČO ROKO.
MADONA, PA MENDA NISO TUDI ONI PIJANCI?**

SMS-KOMENTARNICA: 030 323 306

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRILI SMS-KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. V OBLIKI SMS-SPOROČIL JIH OB VSAKRŠNI URI LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 306. VABLJENI K SODELOVANJU!

026
KRALJI
ULICE

16. 11.>> Prijazen prodajalec št. 31 (Vinko Mauko – op. ured.), v KP, Mercator tržnica ... Že na daleč vidiva s sinom kralja, z veseljem kupiva in potem gre kralj ulice kupit čokolado za Matijo ... Kdor ima veliko srce, mu evri niso vse ... Lep dan mama.

17. 11.>> Živijo, lep pozdrav vsem Kraljem, še posebej pa gospodu, ki večinoma stoji pred Hoferjem Fužine ali Mercatorjem. Starejši, z dolgimi lasmi. Zelo, zelo je prijazen, nevsiljiv in vedno dobre volje, čeprav mu verjetno ni skoz do tega, obraz veliko pove. Kapo dol za njega, ne vem, kdo ste, pa vendar mi polepšate dan, zmeraj ko se srečava. Aleksandra

22. 11.>> Velikokrat kupim revijo Kralji ulice. Zahvalo in najlepše želje pa pošiljam Mirjam Gobec (prodajalka št. 479), saj nam vsak mesec napiše na naslovnico lepo misel in se zahvali za nakup revije. Komaj čakam na novo številko Kraljev. Mirjam, hvala. LP Zdenka

30. 11.>> Spoštovane kraljice in kralji ulice, z veseljem kupim vas časopis in podarim še kavico, saj vedno čutim pozitivno energijo, ki jo oddajate, in vam želim vse dobro. Riki

07. 12.>> Vse pohvale prodajalcu št. 339 (Andrej Pugelj - op. ured.) pred Hoferjem v Kranju za prijazen ter dostojen nastop. Vsem skupaj želim še dosti uspeha in čvrsto zdravje. Fajac

Rade Nikolič

GIACOMOV FOTO - KOTIČEK, PSIHIATRIČNA USTANOVA V COLORNU

<http://www.giacomodoni.com/persistenze/manicomio-di-colorno>

Dvorana

foto: Giacomo Doni

Psihiatrična bolnica v Colornu je nadvse pomemben del preteklosti. Njene prostore so namreč uporabljali kot namestitvene kapacitete za socialno ogrožene. Ljudje so bili hospitalizirani, pa ne zaradi bolezni, temveč predvsem zaradi lastne socialne ogroženosti.

Koračiti po zapuščenih hodnikih je bila zame posebno močna izkušnja. Spomnim se, da je med obiskom največji vtis naredila soba z imenom Mala nebesa, v bistvu knjižnica na vrhu stavbe.

Košček raja

foto: Giacomo Doni

Prazne sobe so izpričevale zgodbo o zasedbi prostorov leta 1969, ki so jo izvedli študentje. Ti so se borili proti socialni diskriminaciji med pacienti, hierarhiji znotraj bolnice ter odsotnosti kontrole s strani družin pacientov. S tem se je sprožil prvi val aktivnosti v smeri antipsihiatrije. Omenjeno gibanje se je še utrdilo istega leta s prihodom Franca Basaglie, direktorja bolnice. Njegovo delo je pozitivno vplivalo na proces deinstitutionalizacije in koncept azilov je začel pokati po šivih.

Giacomo Doni

Postelje

foto: Giacomo Doni

Umivalnik

foto: Giacomo Doni

BREZPLAČNE PRIREDITVE

Razstave, predavanja

KAJ: Frank Uwe Laysiepen - Ulay: Jaz drugi
KJE: Mestna galerija Ljubljana, Mestni trg 5, Ljubljana
KDAJ: do 8. 2. 2017

KAJ: Jaka Bregar, fotografije 1982–2016
KJE: Bežigradska galerija 1, Dunajska 31, Ljubljana
KDAJ: od 5. 1. do 9. 2. 2017

KAJ: Štefan Planinc, risbe in slike, 1962–2008
KJE: Bežigradska galerija 2, Vodovodna 3, Ljubljana
KDAJ: od 12. 1. do 25. 3. 2017

KAJ: Milijana Babić, samostojna razstava
KJE: Kulturni center Tobačna 001, Tobačna ulica 1, Ljubljana
KDAJ: od 11. 1. do 10. 2. 2017

KAJ: Drevo, fotografska razstava
KJE: Jakopičevo sprehajališče v parku Tivoli, Ljubljana
KDAJ: do 31. 1. 2017

KAJ: Dvoboj: Yasmin Martin Vodopivec vs. Matjaž Brulc
KJE: Galerija Vžigalica, Trg francoske revolucije 7, Ljubljana
KDAJ: do 17. 1. 2017

KAJ: O miri in kadilu – Matjaž Mastnak
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova 2, 3. Nadstropje, Ljubljana
KDAJ: 3. 1. 2017 ob 18.00

KAJ: Slovenci na tržaškem Krasu – Breda Stele
KJE: Slovanska knjižnica, Einspielerjeva 1, dvorana, Ljubljana
KDAJ: 24. 1. 2017 ob 19.00

KAJ: delavnica Pletenje na prste – Mojca Bartolič
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova 2, mediateka, Ljubljana
KDAJ: 23. 1. 2017 ob 14.00

James Komisar

Literarni večeri, predstavitev knjig

KAJ: Povej mi, kaj bereš, povem ti, kdo si – Blažka Müller Pograjc
KJE: Trubarjeva hiša literature, Stritarjeva ulica 7, Ljubljana
KDAJ: 5. 1. 2017 ob 19.00

KAJ: Bralna čajanka (na temo romana Križišče štirih poti)
KJE: Knjižnica Grba, Cesta na Brdo 63, Ljubljana
KDAJ: 10. 1. 2017 ob 19.00

KAJ: Poezija navdihuje: poezija in sodobni cirkus – Branko Potočan in Tomaž Lapajne Dekleva
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, 3. nadstropje, Kersnikov 2, Ljubljana
KDAJ: 12. 1. 2017 ob 18.00

Prireditelji, vabljeni k objavljanju svojih brezplačnih prireditev! Pišite nam na e-naslov: urednistvo@kraljiulice.org.

DAVČNA UPRAVA ME JE OBDAVČILA,
FINANČNA UPRAVA PA MI JEMLJE FINANCE.

JURIJ KUNAVER

OGLASNA DESKA

Snežni metež naj ne bo ovira, obisk PRP-ja nam prva bo izbira, najde mnogo zanimivih stvari, pridite brkljat in donirat tudi vi. Najdete nas na Poljanski cesti 14 (trgovina), Ulica Milana Majcna 4 (skladišče) in na www.robaraba.si (spletna prodaja).

V društva Kralji ulice se za donacije zahvaljujemo:

- podjetju LIDL D.O.O.
 - DUNYA DONER KEBAB
 - pekarni OSEM
 - slaščičarni ZVEZDA
 - podjetju PIKAPOKA (Pikapolonica otroški svet)
 - Društvu Lajka za donacijo hrane za pse
 - podjetju SPAR D.O.O.
- Se priporočamo za naprej.

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsak četrtek od 14h - 15h v Športni center Triglav za Bežigradom (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!

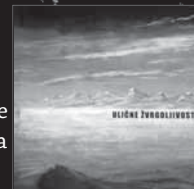
V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Toplo se priporočam, če bi mi lahko kdo odstopil plazma TV. Moj kontakt: 051 871 543, Milan

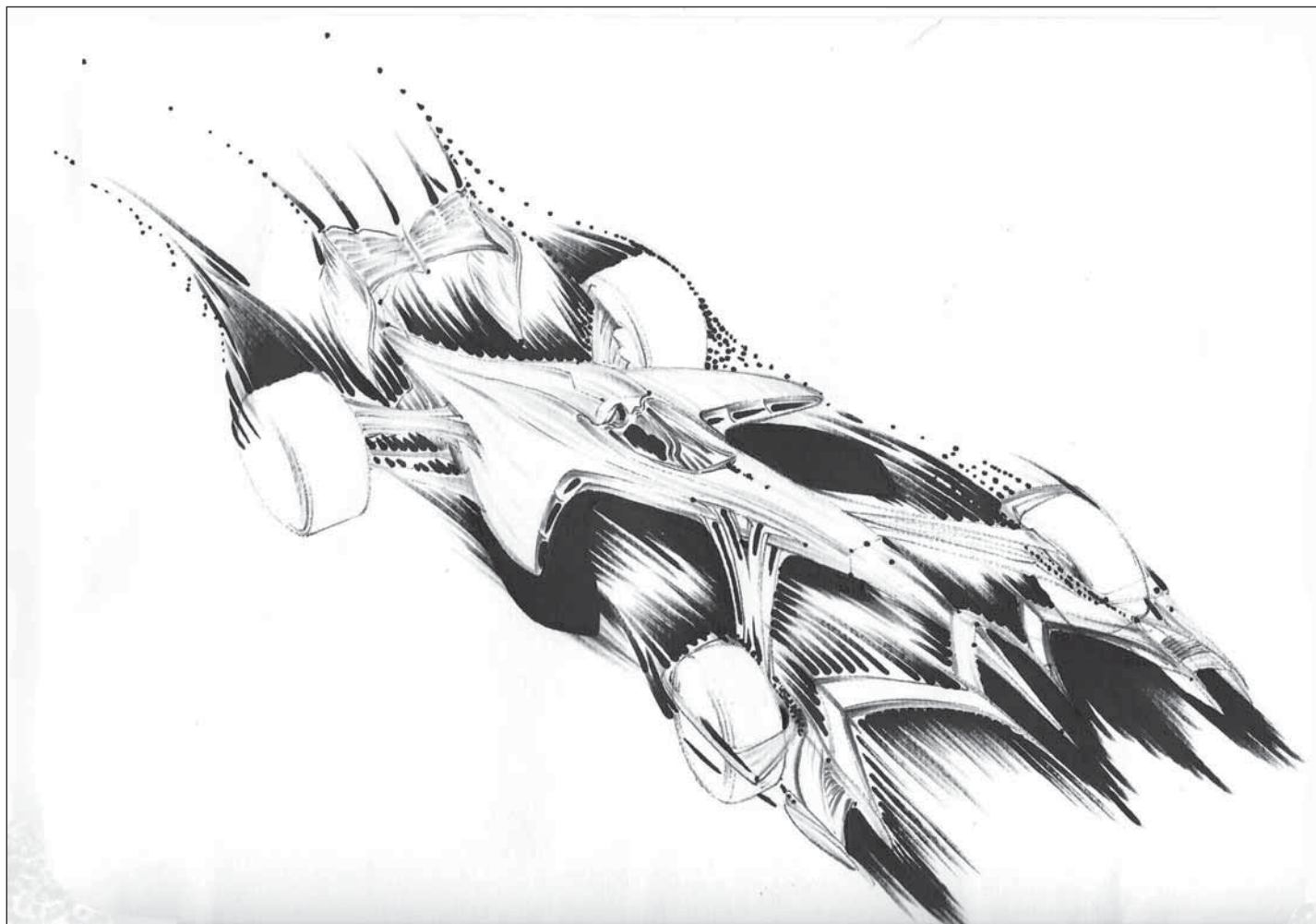
Udeleženci glasbene delavnice in delavnice izdelovanja instrumentov iz recikliranih

materialov so pod vodstvom mentorja Iztoka Korena izdali CD z naslovom Ulične žvrgoljivosti. Naročila zanj sprejemamo preko e-pošte:

urednistvo@kraljiulice.org oziroma info@kraljiulice.org, CD pa je možno kupiti tudi pri naših prodajalcih. Cena znaša 2 €.

029
KRALJI
ULICE

Davor Marovt

foto: Aleksander Petric

SESTAVIL JOŽE PETELIN	ŽELELNI GLAGOLSKI NAKLON	SLOVENSKI KITARIST IN KOMPONIST (IME IN PRIIMEK)	ANGLEŠKI PISATELJ (LAURENCE); IZ ČRK: ERNEST)	VINO- RODNA RASTLINA	VELIKA SKUPINA ČEBEL	MESTO NA PRIMORSKEM (2 BESEDI)	DOLO- ČANJE VREDNOSTI	VISOK ISLAMSKI VERSKI NASLOV (npr. HOMEINI)
VISOKA GORA V KAMNI- ŠKIH PLANINAH								
DESTILA- CIJSKI PRODUKT IZ NAFTE, GORIVO								
1/3								
GLAVNO MESTO GANE					POGOVORNI IZRAZ ZA ZADNJO PLAT			
GLAS				JO BOSTE REŠILI DO KONCA?	100			
KRALJ VALČKA (JOHANN)					IRANSKO LJUDSTVO NA KAVKAZU			
HUDOMUŠEN IZRAZ ZA ZADNJEGA OTROKA V ŠTEVILNI DRUŽINI, KI JE ROJEN PO DALJŠEM PRESLEDKU	NAUK O PRAVLNI IZGOVORJAVI BESED, PRA- VOREČJE	JED IZ ZELJA, MESA IN RIŽA	FIGURA PRI PLESU ČETVORKI	VZDEVEK ZA POTOMCA				
				POSODA ZA SOL				
ZEMLJIŠČE Z OBJEKTI KOT GOS- PODARSKA ENOTA								
JAVNI GOVORNIK, PRIDIGAR					STAR NAZIV ZA PAKET	NAŠA REKA		
						VOZ S PLOHOM		
SVETLOBNI POJAV PRI NEVIHTI					PTIC'S PAHLJA- ČASTO PERJA- NICO			HUDA LAKOTA, STRADANJE
					DRAG KAMEN VIJOLIČASTE ALI RDEČE BARVE			
JERRYJEV PARTNER V RISANKAH			NIKO URBAS		POZITIVNE POSLEDICE			
			NESTRO- KOVNJAKI		NEKDANJA PAPEŽEVA KRONA			
STVAREN, PRAKTIČEN ČLOVEK					TANTAL		RASTLINSKA BODICA	
					SIMON GREGORČIČ		AVTOR "SMRTI V BENETKAH"	
UPANJE, PRIČA- KOVANJE		INDIJSKI JELEN (IZ ČRK: SISAK)				SLIKA GOLEGA TELESA	POLTEMA	
		UREJENOST						
KRAJ V POLJANSKI DOLINI				OKRAJŠA- VA ZA "TEGA LETA"	NEKDANJI TURŠKI VELIKAŠ		SLAVNA VERDIJEVA OPERA	
					VSE V REDU		1. IN 16. ČRKA	
IZMETAČ NABOJEV PRI PUŠKI						BOLEZEN RAK (LITERARNO)		
ŽENSKA S CIGARETO						LADIJSKA PROSTORNI- NA (V RE- GISTRSKIH TONAH)		

Sestavil: Jože Petelin

POZOR - NAGRADNA IGRA

Pravilno izpolnjeno križanko pošljite na naslov: Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana - in se potegujte za zabavne nagrade: knjigo Franja Frančiča Meseno spoznanje, DVD-trojček ter zgoščenko Ulične žvrgoljivosti Kraljev ulice. Iskrene čestitke nagrajencem prejšnje pravilno rešene nagradne ugank, ki so: Nada Mlakar iz Horjula, Vilma M. Krisper iz Sevnice, Bojan Črtalič iz Grosuplje, Ljubica Fratik iz Slovenske Bistrice, Guido Pavlovič iz Brežic, Taja Černigoj iz Brezovice in Jožica Godec iz Celja.

MATIC

V slogi je moč! Hvala, kraljice in kralji, ki delate na Pražakovi, za to, da se moja zgodba z vašo pomočjo spreminja v pravljico.

